

Сайнмэдээний Номууд

Хичээл 3

Маркийн Сайнмэдээ

Эх бичвэр

thirdmill

Biblical Education. For the World. For Free.

Зохиогчийн бүх эрх хуулиар хамгаалагдсан. Энэ хэвлэлийн ямар ч хэсгийг ашиг олохын төлөө ямар нэгэн хэлбэрээр өөрчлөхийг хориглоно. Харин дүгнэлт бичих, санал өгөх, эрдэм шинжилгээний зорилгоор хэсэгчлэн эш татахад зохиогчийн эрхийг эзэмшигчээс бичгээр зөвшөөрөл авахыг шаардахгүй, Third Millennium Ministries, Inc., 316 Live Oaks Blvd., Casselberry, Florida 32707.

Библийн бүх эшлэлийг Ариун Библи 2019 (АБ2019), Ариун Бичээс Нийгэмлэг.

ГУРАВ ДАХЬ МЯНГАН ҮЙЛЧЛЭЛИЙН ТУХАЙ

Гурав дахь мянган үйлчлэл нь 1997 онд үүсгэн байгуулагдсан, ашгийн бус, Христитгэлийн Сайнмэдээний үйлчлэл бөгөөд дараах талбаруудад чиглэдэг:

Библийн Боловсролыг. Бүх дэлхийд. Үнэгүйгээр.

Бидний зорилго бол үйлчлэлд нь тохирсон сургалт хэрэгтэй байгаа зуу зуун, мянга мянган пастор, удирдагч нарт Христитгэлийн боловсролыг үнэгүй олгох явдал юм. Бид энэхүү зорилгодоо хүрэхийн тулд олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслийг ашиглан, дахин давтагдашгүй, цуврал хичээлүүдийг Англи, Араб, Мандарин, Орос болон Испани хэл дээр бэлтгэн дэлхий дахинд түгээж байна. Мөн манай хөтөлбөрүүд хамтран ажилладаг үйлчлэлүүдээр маань дамжуулан өөр олон орны хэл уруу орчуулагдаж байгаа билээ. Хөтөлбөр бүр зурагт мэдээлэл бүхий бичлэг, дүрст заавар болон цахим эх сурвалжуудаас бүрдсэн байдаг. Эдгээр нь сургууль, бүлгүүд, хувь хүмүүс танхимаар болон цахимаар ашиглахад зориулагдсан болно.

Дээд зэргийн агуулга болон чанартай шилдэг олон нийтийн мэдээллийн хэрэгсэл бүхий хичээлүүдийг хамгийн хямд зардлаар бүтээх аргыг бид олон жилийн хугацаанд боловсруулсан. Манай зохиолч, хянан тохиолдуулагчид нь теологийн мэргэжлийн сургагч багш нар, орон орны орчуулагч нар маань теологийн мэдлэгтэй зэрэг давуу талтай юм. Мөн дэлхийн өнцөг булан бүрийн нэр хүндтэй эрдэмтэд болон номлогчдын үг манай хичээлүүдэд гүн шингэсэн байдаг. Үүнээс гадна зураглаач болон эх бэлтгэгч нар маань мэргэжлийн түвшний тоног төхөөрөмж болон арга хэрэгслийг ашиглан өндөр чанарын бүтээл гаргахаар зорьдог билээ.

Бүтээлүүдээ дэлхий дахинд түгээхийн тулд Гурав дахь мянган үйлчлэл нь сүм чуулганууд, сургалтууд, Библийн сургуулиуд, илгээлтийн эзэд, Христитгэлийн нэвтрүүлэгчид болон өргөн нэвтрүүлгийн сувгууд гэх мэт олон төрлийн байгууллагуудтай бодлогын түншлэлийг бий болгосоор ирсэн. Энэхүү бодлогын түншлэлийн үр дүнд тоо томшгүй олон дүрст бичлэг бүхий хичээлүүд нь орон орны уугуул удирдагч нар, пасторууд болон оюутнуудад хүрчээ. Мөн бид цахим хуудсаараа дамжуулан суралцах бүлгээ хэрхэн эхлүүлэх зэрэг хичээлүүдийг баяжуулах нэмэлт хэрэглэгдэхүүнүүдийг тараан түгээсээр байна.

Гурав Дахь Мянган Үйлчлэл нь татвараас чөлөөлөгдөх зөвшөөрөлтэй (IRS as a 501(c) (3) corporation). Бид сүм чуулганууд, сангууд, аж ахуйн нэгж болон хувь хүмүүсийн татвараас чөлөөлөгдсөн өгөөмөр хандиваар үйл ажиллагаагаа явуулдаг. Манай үйлчлэлийн тухай болон хамтран ажиллах талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл авахыг хүсвэл www.thirdmill.org цахим хуудсаар зочлоорой

Сайнмэдээний Номууд

Гуравдугаар Хичээл

Маркийн Сайнмэдээ

Агуулга

УДИРТГАЛ	1
ТҮҮХЭН НӨХЦӨЛ	1
Бичээч	1
Уламжлалт Үзэл	1
Хувийн Амьдралын Түүх	3
Анхны Хүлээн Авагчид	4
Анхны Чуулганы Гэрчлэл	4
Сайнмэдээний Дэлгэрэнгүй Мэдээллүүд	5
Үндсэн Шалтгаан	6
Огноо	6
Зорилго	7
БҮТЭЦ БА АГУУЛГА	10
Мессиагийн Тунхаглал	11
Мессиагийн Хүч Чадал	12
Танилцуулга	13
Капернаум Орчимд	13
Галил Нутагт	15
Галилаас Цааш	17
Элч нар Мессиаг Баталсан нь	20
Зовж буй Мессиа	21
Бэлтгэл	22
Зөрчил	24
Зовлон ба Үхлийг амссан нь	25
Мессиагийн Ялалт	27
ГОЛ СЭДВҮҮД	29
Зовлонт Зарц	29
Иудейчүүдийн Хүлээлтүүд	30
Есүсийн Үйлчлэл	31
Зохих ёсны Хариу үйлдэл	33
Ялагч Хаан	35
Хаанчлалаа Тунхагласан нь	36
Хүч Чадал ба Эрх Мэдлээ Харуулсан нь	37
Дайснаа Ялсан	39
ДҮГНЭЛТ	41
ХАМТРАГЧИД	42
ҮГСИЙН ТАЙЛБАР	44

Сайнмэдээний Номууд

Гуравдугаар Хичээл

Маркийн Сайнмэдээ

УДИРТГАЛ

Өдөр бүр мянга мянган Христитгэгчид зөвхөн Христийг дагаснаасаа болоод л хавчлагад өртдөг. Өдөр бүр сая сая итгэгчид өмч хөрөнгөө хураалгах аюултай нүүр тулсаар л. Тэдний удирдагчдыг зодож, шоронд хийж, гэр бүл нь хохирч, барьцаалагдан, алагдах нь ч бий.

Үнэн хэрэгтээ Марк энэхүү Шинэ Гэрээний Сайнмэдээний хоёр дахь номыг бичиж байхдаа Христитгэгчдийн хавчлагыг бодож байжээ. Христийн Анхны чуулган олон талаараа зовж байлаа. Гэвч итгэгчид зовлонгийнхоо утга учрыг хэрхэн ойлгох ёстой байсан бэ? Есүсийн жишээ тэдэнд зовлон бэрхшээлийн талаар юу зааж чадах вэ? Марк эдгээр асуултад хариулахдаа Есүсийн амьдралын түүхийг ярьсан юм. Ийнхүү тэрээр анхны Христитгэгчдийн итгэлийг бэхжүүлж, тэднийг тэвчээртэй байхад урамшуулсан байдаг.

Энэ бол бидний *Сайнмэдээний номууд* цувралын гурав дахь хичээл бөгөөд бид үүнийг "Маркийн Сайнмэдээ" гэж нэрлэсэн. Энэ хичээлээр бид Есүсийн сургаалыг орчин үеийн амьдралдаа илүү үр дүнтэй хэрэгжүүлэхийн тулд Түүний амьдралын талаарх Маркийн тэмдэглэлийг нягтлан харах болно.

Маркийн Сайнмэдээг судлахдаа бид гурван үндсэн хэсэгт хуваан авч үзнэ. Нэгдүгээрт, бид уг номын түүхэн нөхцөлийг харах болно. Хоёрдугаарт, бид бүтэц, агуулгыг нь судална. Гуравдугаарт, бид гол сэдвүүдийг нь авч үзэх юм. Маркийн Сайнмэдээний түүхэн нөхцөлөөс эхэлцгээе.

ТҮҮХЭН НӨХЦӨЛ

Бид Марк номын түүхэн нөхцөлийг судлахдаа бичээч болох Марк, түүний анхны хүлээн авагчид болоод бичих болсон үндсэн шалтгааных нь талаар судлах болно. Эхлээд Маркийн Сайнмэдээний бичээчийн тухай харцгаая.

Бичээч

Бид Маркийн Сайнмэдээний бичээчийн талаар хоёр хэсэг болгон авч үзэх болно. Эхлээд бид бичээчийнх нь талаарх уламжлалт үзлийг, хоёрдугаарт, бид бичээчийн хувийн амьдралын түүхийг судална. Ингээд бичээчийн талаарх уламжлалт үзлээс эхэлцгээе.

Уламжлалт Үзэл

Анхны чуулганы уламжлал нь Маркийн Сайнмэдээг Иохан Марк бичсэн гэдэгтэй санал нэг байдаг. Бид Шинэ Гэрээг харахад Иохан

Маркийг Барнабын үеэл гэсэн байдаг. Үйлс номд өгүүлснээр Тэрээр Паул, Барнаб хоёртой анхны илгээлтийн аянд дагалдан явсан. Түүний ээжийн гэр Йерусалимд байсан бөгөөд анхны дагалдагч нар тэнд уулзсан талаар өгүүлдэг. Петр өөрийн нэг захидалдаа Иохан Маркийг өөрийн хүү хэмээн дурдсан байдаг. Папиас хэлэхдээ Иохан Марк нь Ромд Петрийг дагалдаж, сургаалыг нь үнэн зөв бичсэн гэжээ.

— Др. Роберт Л. Плуммер

Марк нь хоёр дахь Сайнмэдээг бичсэн гэж хэлсэн анхны Христитгэгчдийн дунд Папиас байсан юм. Папиас II зууны эхээр амьдарч байсан бөгөөд МЭ 130 оны үед Бага Азид бишоп байсан.

МЭӨ 325 онд бичсэн чуулганы нэрт түүхч Еусебийгээс бид Папиасын үзэл бодлыг мэдэж болно. *Чуулганы түүх* номын 3-р цуврал, 39-р бүлгийн 15-р хэсэгт Еусебий Папиасын хэлсэн үгсээс эш татан ийнхүү өгүүлжээ. Энд:

Еусебий

Марк Петрийн хэлмэрч болж, Христийн хэлсэн эсвэл хийсэн зүйлсийн талаар түүний санаж байсан бүх зүйлсийг дарааллаар нь биш боловч үнэн зөв тэмдэглэжээ. Учир нь тэрээр Эзэний сургаалыг сонсож, дагалдагч нь байгаагүй ч дараа нь Петрийг дагалдаж, сонсогчдынхоо хэрэгцээнд нийцүүлэн түүний сургаалыг идээшүүлсэн байдаг”

Маркийн Сайнмэдээ нь Элч Петрийн сургаалаас ихээхэн хамааралтай байсан гэж Папиас өгүүлсэн. Марк Есүсийн үйлчлэлийг нүдээр үзээгүй ч Петрийн Есүсээс сонсож, харсан зүйлсийг тэмдэглэжээ.

Бидэнд буй хамгийн эртний чуулганы уламжлалууд нь Сайнмэдээг бичиж, анх бие биедээ дамжуулан уншиж байсан үед хангалттай ойрхон байсан. Тиймээс зарим талаар сайн мэдээлэлтэй байсан гэж би боддог. Үүний хамгийн сайн жишээ нь 2-р зууны эхэн үед Бага Азийн Хиераполын бишоп байсан Папиасаас бидний олж мэдсэн зүйлс юм. Папиас томоохон ном бичсэн боловч харамсалтай нь өнөөг хүртэл хадгалагдаж үлдээгүй байдаг. Бидэнд түүний бичсэн зүйлийн зарим хэсэг л бий. Гэхдээ эдгээрийн дунд Сайнмэдээний талаарх түүний зарим санал байдаг. Хамгийн чухал нь Папиас хэлэхдээ Марк нь Петрийн номлолд үндэслэн Сайнмэдээгээ бичсэн гэжээ. Тэрээр түүнийг Петрийн хэлмэрч байсан гэж үзсэн. Энэ нь Петрийн Арамей хэлийг Грек эсвэл Латин хэл рүү орчуулсан гэсэн үг юм. Мөн тэрээр Маркийг Сайнмэдээгээ Петрийн сургаалд үндэслэн бичсэн гэжээ. Энэ бол Сайнмэдээнүүдийн талаарх бидний хамгийн үнэн бөгөөд эртний

уламжлал гэж би бодож байна. Үнэндээ би үүнд эргэлзээд байх ямар нэг шалтгаан олж харахгүй байгаа юм.

— Др. Ричард Баукхэм

Анхны чуулганы бусад бичээчид ч мөн Марк энэ Сайнмэдээг бичсэн гэсэн уламжлалт үзлийг баталдаг. Жишээлбэл, МЭ 170 оны орчимд бичигдсэн хоёр дахь Сайнмэдээний талаарх *Марсионы Эсрэг Оришил үгс* нь Маркийг бичээч гэдгийг шууд нотолдог. МЭ 177 онд бичиж байсан чуулганы эцэг Иренаус ч энэ үзлийг баталжээ. Үүнээс гадна энэ номд гарчиг өгсөн эртний Грек гар бичвэрүүдэд үүнийг "Маркийн" хэмээн нэрлэсэн байдаг.

Марк хоёр дахь Сайнмэдээг бичсэн гэдгийг нотлох баримтууд анхны чуулганд өргөн тархсан байв. Үнэн хэрэгтээ анхны чуулганд түүний бичээч эсэх талаар ямар нэгэн чухал маргаан гарсан талаарх баримт бидэнд байхгүй. Хэдийгээр сүүлийн хэдэн зуунд зарим судлаачид энэхүү уламжлалт үзлийг үгүйсгэхийг оролдсон авч Марк бичээч болох тухай эртний гэрчлэлийг үгүйсгээгүй байдаг. Мөн Сайнмэдээ өөрөө Маркийг бичээч гэсний эсрэг зүйлийг хэлж өгч чадаагүй юм. Эдгээр шалтгааны улмаас орчин үеийн Христитгэгчид Марк энэ Сайнмэдээг бичсэн гэдэгт бүрэн итгэлтэй байдаг.

Иренаус

Ингээд бид Марк энэ Сайнмэдээг бичсэн гэсэн уламжлалт үзлийг баталгаажууллаа. Тиймээс одоо үүнийг илүү сайн ойлгохын тулд Маркийн хувийн амьдралын түүхийг судалцгаая.

Хувийн Амьдралын Түүх

Үйлс 12:12-т бичсэнээр Марк нь Йерусалимд амьдардаг Мариа хэмээх эмэгтэйн хүү байв. Йерусалим дахь түүний гэрт Петрийг шоронд байхад нь залбирахаар зарим Христитгэгчид цугларчээ. Тиймээс Петр болон бусад элч нартай харилцах Маркийн харилцаа нь нэлээд эрт эхэлсэн харагддаг.

Паул Колоссай 4:10 дээр Маркийг Барнабын үеэл байсан гэдгийг дурдсан. Тэр ч байтугай Паул, Барнаб хоёрын анхны илгээлтийн аялалд нь Марк тусалсан байдаг. Гэвч Үйлс 13:13 дээрээс харвал Марк аяллын дунд тэднийг орхиж, Йерусалим руу буцсан байдаг.

Үүний дүнд Паул Маркийг хоёр дахь илгээлтийн аяндаа хамт явахаас татгалзсан юм. Үйлс 15:36–41 дээрээс харвал Паул, Барнаб хоёр энэ асуудлаас болж салж явсан байдаг. Тиймээс Барнаб Кипрт үйлчлэхээр Маркийг дагуулан явж, харин Паул Силасыг сонгож, Барнабын оронд аяллын хамтрагчаа болгожээ.

Харин Колоссай 4:10 дээр Марк хожим Паулын итгэлийг эргүүлэн олж, түүнийг шоронд хоригдож байх үед нь хүртэл хамт байсан тухай өгүүлдэг.

Хожим нь Марк Петрийг Ромд үйлчлэх үед нь бас тусалжээ. Чухамдаа тэр Петртэй маш дотно харилцаатай байсан тул "миний хүү" хэмээн түүнийг дотночлон

дуудсан юм. Энэ талаар 1Петр 5:13-р өгүүлдэг. Энэ хугацаандаа Петр Маркийн Сайнмэдээнд тэмдэглэгдсэн Есүсийн дэлхий дээрх үйлчлэлийн ихэнх нарийн ширийн зүйлсийг түүнд заасан байх магадлалтай.

Марк эсвэл Иохан Марк нь Библид гардаг гайхалтай дүр юм. Тэрээр Библид цөөн тохиолдолд хальтхан л дурдагдаад өнгөрсөн байдаг. Түүний ээжийг Мариа гэдэг байв. Тэрээр Йерусалимд байшинтай байсныг бид мэднэ. Яагаад гэвэл чуулган заримдаа тэр байшинд цуглардаг байв. Тэрээр элч Паулын илгээлтийн хамтрагчдын нэг Барнабын үеэл байжээ. Тэрээр Паул, Барнаб хоёртой анхных нь илгээлтийн аялалд хамт явсан. Чуулганы түүхээс харахад түүнийг мөн л Петртэй ойр дотно харилцаатай байсан гэдэг. Чухамдаа Маркийн Сайнмэдээ нь үнэндээ нэг төрлийн Петрийн талаарх дурсамж байсныг чуулганы уламжлал бидэнд хэлдэг. Тиймээс зарим хүмүүс “За, энэ Марк гэж хэн бэ? Тэр элч биш байсан шүү дээ” гэдэг. Тэр элч биш байсан нь үнэн. Гэвч түүнийг хэр итгэмжлэгдсэн нэгэн болохыг хар л даа! Үнэхээр гайхалтай. Тэрээр Есүсийг тухайн үед маш бага залуу байхдаа харж, мэддэг байсан нь гарцаагүй. Тиймээс тэрээр Есүсийн нүдээр үзэж, амиллынх нь гэрч болсон нь баараагүй. Түүний халамжлагчид нь хэн хэн байв? Түүний хоёр гол халамжлагч нь харь үндэстнүүдийн элч Паул, бас арван хоёр элч нарын төлөөлөгч Петр нар байсан юм. Тэгэхээр тэрээр Есүс Христийн Сайнмэдээг бичих шаардлагыг хангах уу? Маргаангүй хангана шүү дээ.

— Др. Марк Л. Страусс

Бид Маркийг уг Сайнмэдээний бичээч болох талаар ярилцсан тул одоо түүний анхны хүлээн авагчид нь хэн байсныг олж мэдэх хэрэгтэй.

АНХНЫ ХҮЛЭЭН АВАГЧИД

Анхны чуулганы гэрчлэл болоод Маркийн Сайнмэдээний хэд хэдэн нарийн дэлгэрэнгүй мэдээллүүд нь Маркийн анхны хүлээн авагчид нь Итали, тэр дундаа Ром хотын чуулганууд гэдгийг харуулдаг.

Маркийн Итали, Ромын чуулгануудад бичсэн санааг бид анхны чуулганы гэрчлэл болон Маркын Сайнмэдээний зарим нарийн дэлгэрэнгүй мэдээллүүдийг товч харж, судлах болно. Эхлээд анхны чуулганы гэрчлэлийг харцгаая.

Анхны Чуулганы Гэрчлэл

Маркийн анхны хүлээн авагчид нь
Итали, тэр дундаа Ром хотын.

Бидний өмнө дурдсан эртний гурван гэрч болох Папиас (МЭ 130 оны орчим бичиж байсан), *Марсионы Эсрэг Оршил үгс* (МЭ 170 онд бичсэн) болон Иренаус (МЭ 177 онд бичсэн) нар бүгд Марк Сайнмэдээгээ Италид тодруулбал Ром хотноо бичсэн гэж тэмдэглэсэн байдаг. Үүнээс гадна тэд бүгд Марк уг номоо өөр аль нэг хотын чуулганд илгээгүй гэж үздэг. Энэ нь Марк өөрийн амьдарч байсан газрынхаа нутгийн чуулгануудад бичсэнийг харуулж байна. Мөн энэ дүгнэлт нь 1Петр 5:13 буюу Петртэй хамт үйлчилж байсан өдрүүддээ Ром хотод тэрээр байрлаж байв гэсэн нь баталдаг.

Мэдээжийн хэрэг, бүх Сайнмэдээний номуудын нэгэн адил

Бурхан Маркийн сайнмэдээг бүх цаг үеийн бүх чуулганд ашиглахаар зорьсныг түүх нотолдог. Гэхдээ Марк Италид, ялангуяа тухайн үеийн Ромын Христитгэгчдэд тохиолдож буй зүйлд ихээхэн санаа зовсны улмаас бичсэн болохыг ойлговол бид үүний хэлэхийг зорьсон санааг нь тайлбарлахад илүү дөхөм болно.

Анхны чуулганы гэрчлэлээс гадна Маркийн Сайнмэдээний олон нарийн дэлгэрэнгүй мэдээллүүд түүнийг Итали, ялангуяа Ром дахь чуулгануудад бичсэн болохыг харуулдаг. Бид Маркийн Итали, онцгойлон Ромын чуулгануудад хандан бичсэн гэдгийг батлах дөрвөн дэлгэрэнгүй мэдээллүүдийг дурдаж болно.

Сайнмэдээний Дэлгэрэнгүй Мэдээллүүд

Эхлээд Марк хэд хэдэн удаа Палестины ёс заншлыг хүлээн авагчдадаа тайлбарлав. Жишээлбэл, Марк 7:3-4 дээр фарисайчуудын гараа угаадаг ёс заншлыг Марк тайлбарласан байдаг. Иймэрхүү тайлбарууд нь Маркийн хүлээн авагчдын дунд Палестинаас гадна амьдарч байсан нэлээд олон харь үндэстнүүд багтсан болохыг харуулдаг.

Хүлээн авагчид нь Итали, Ромын чуулган гэдгийг илтгэх хоёр дахь зүйл бол Марк арамей хэллэгийг тайлбарласан явдал юм. Жишээлбэл, Марк 3:17 дээр Иаков, Иохан хоёрт өгсөн нэрсийн талаар тайлбарласан байдаг. Тэрээр энд:

“Зебедеен хүү Иаков, Иаковын дүү Иохан” гэжээ (Тэр тэдэнд «Аянгын хөвгүүд» гэсэн утгатай Бонергес гэдэг нэр өгчээ)” гэжээ (Марк 3:17).

Марк 5:41, 7:34, 15:22, 34 зэрэг эшлэлүүдэд ижил төстэй тайлбар өгсөн. Арамей хэлээр ярьдаг Палестинчуудад эдгээр тайлбар хэрэггүй байсан. Түүгээр ч зогсохгүй Палестинаас гадуурх олон иудейчүүд хүртэл синагогуудаасаа арамей, еврей хэлийг

мэддэг байсан байж таарна. Тиймээс энэ дэлгэрэнгүй мэдээлэл нь Марк бээр Палестины гадна орших харь үндэстнүүдэд бичсэн гэдгийг харуулж байна.

Итали, Ромын чуулганы уншигчдад хандан бичсэн гэдгийг илүү тодорхой заасан гурав дахь зүйл бол Марк бусад сайнмэдээний бичээчдээс илүү латин үгс ашигласан явдал юм. Энэ нь түүний хүлээн авагчдын нэлээд хэсэг нь уг хэлийг ойлгодог байсныг харуулж байна.

Нэгдүгээр зууны үед Газар дундын тэнгисийн орнуудад латин хэл төдийлөн өргөн тархаагүй байсан. Энэ нь үндсэндээ Ромын эзэнт гүрний эх нутаг Италиар хязгаарлагдаж байв. Тиймээс Марк латин үгсийг дор хаяж 15 удаа ашигласан нь ихээхэн ач холбогдолтой. Жишээлбэл, Марк 12:42 дээр тэрээр жижиг зэс зоосыг хэлэхдээ *лептон* гэдэг латин үг ашигласан. Хэдийгээр тэр энэ үгийг Грек үсгээр бичсэн авч энэ нь өөрөө латин үг байсан төдийгүй латин хэл мэддэггүй хүмүүст ойлгогдохгүй байх магадлалтай байв.

Маркийн Итали, тэр дундаа Ромын чуулгануудад бичсэн нь үнэнд хамгийн ойр болохыг харуулсан дөрөв дэх зүйл бол Марк Руф хэмээх хүний тухай дурдсан явдал юм.

Марк 15:21 дээр Есүсийн загалмайг Голгота руу авч явсан хүн нь Маркийн сайнмэдээнд үүрэггүй Руф, Александр гэгч хоёр хүний эцэг байсан гэдэг. Тэгвэл Марк яагаад тэдний тухай дурдсан бэ? Тэдгээр хүмүүсийг Маркийн уншигчид таньдаг, тэр ч байтугай тэдний дунд байсан гэдэг нь хамгийн сайн тайлбар болдог. Үнэн хэрэгтээ Ром 16:13 дээр Руф гэдэг хүнийг Ромын чуулганы гишүүн гэж дурдсан байдаг. Түүнийг Маркийн дурдсан Руф гэж тооцвол Марк Ром дахь чуулганд захидал бичсэн гэсэн үг юм.

Эдгээр нарийн дэлгэрэнгүй мэдээллүүдийн аль нь ч дангаараа уг номын хүлээн авагчид нь Ромын чуулган байсан гэдгийг баталж чадахгүй. Харин бүгд нийлээд хамтдаа эртний чуулганы гэрчлэлийг баттай нотолж байгаа юм. Мөн бид энэ хичээлээ үзэхдээ энэхүү ном нь Ромын хүлээн авагчдад хандан бичсэн гэдгийг бодолцон унших нь Маркийн онцлох гэсэн зарим зүйлсийг илрүүлж, орчин үеийн чуулганд өөрсдийн амьдралдаа хэрэгжүүлэхэд тусална.

Энэхүү сайнмэдээний бичээч болон анхны хүлээн авагчдыг харгалзан бид түүхэн нөхцөлийн гурав дахь талыг судлах болно. Энэ бол түүний бичих болсон үндсэн шалтгаан буюу нөхцөл байдлыг судлахад бэлэн болжээ.

ҮНДСЭН ШАЛТГААН

Маркийн Сайнмэдээний үндсэн шалтгааны хоёр талыг бид судлах болно. Эхлээд бид бичигдсэн огноог, хоёрдугаарт, бичсэн зорилгыг тус тус авч үзнэ. Ингээд уг номын бичигдсэн огноог эхлээд харцгаая.

Огноо

Маркийн Сайнмэдээний бичигдсэн огноог яг баттай тодорхойлох боломжгүй. Гэхдээ ерөнхийдөө нотлох баримтууд нь нэгдүгээр зууны 60-аад оны дунд үеэс сүүл хүртэлх он цагийг заадаг.

Олон эрдэмтэд Марк номыг анхны Сайнмэдээ, МЭ 64-69 оны хооронд бичигдсэн

Эртний гэрчүүд болох Иренаус болон Маркийн *Марсионы Эсрэг Оршил* үгс зэрэг нь Марк Сайнмэдээгээ Петрийг нас барсны дараа бичсэн гэж үздэг. МЭ 64 онд Ром дахь түймрийн дараа Ромын эзэн хаан Неро чуулганыг хавчих үед Петр тэнд алагдсан байх магадлалтай. Марк Петрийг амьд ахуйд ажлаа эхэлсэн гэсэн санааг Папиас цухуйлгасан гэж хэлж болох авч Петр Маркийг Сайнмэдээгээ бичиж дуусгахаас нь өмнө алуулсан байсныг үгүйсгэдэггүй. Тиймээс Марк Сайнмэдээгээ бичиж дуусгасан байж болох хамгийн эртний огноо бол МЭ 64 онд Петрийг нас барах үед байсан гэвэл үнэнд ойр болов уу.

Маркийн бичсэн байж болох цаад хугацааг тодорхойлоход ярвигтай байдаг. Өмнөх хичээлээр үзсэнчлэн олон эрдэмтэд Марк номыг анхны Сайнмэдээ байсан бөгөөд Матай, Лук хоёр хоёулаа Маркаас эш татан ашигласан гэдэгт итгэдэг. Эдгээр гурвын аль нь ч МЭ 70 онд болсон Йерусалим болон түүний чуулганы сүйрлийн тухай дурдаагүй байдаг. Тиймээс Матай, Марк, Лук ном бүгд тэр цагаас өмнө бичигдсэн гэж олон судлаачид дүгнэдэг. Хэрэв Матай, Лук нар өөрсдийн бүтээлээ дуусгахаасаа өмнө Маркийн Сайнмэдээг хүлээн авч, ашигласан гэвэл энэ нь МЭ 70-аас, тодруулбал МЭ 69 гэхэд дууссан, эсвэл магадгүй МЭ 67 оноос ч эрт дууссан гэх нь зүйтэй. Ингэж байж Матай, Лук нар номоо бичихээсээ өмнө Маркийн Сайнмэдээг мэдэх хугацаатай болох юм.

Маркийн Сайнмэдээний бичигдсэн огнооны талаар үзсэн тул одоо бичих болсон зорилгыг нь авч үзэцгээе.

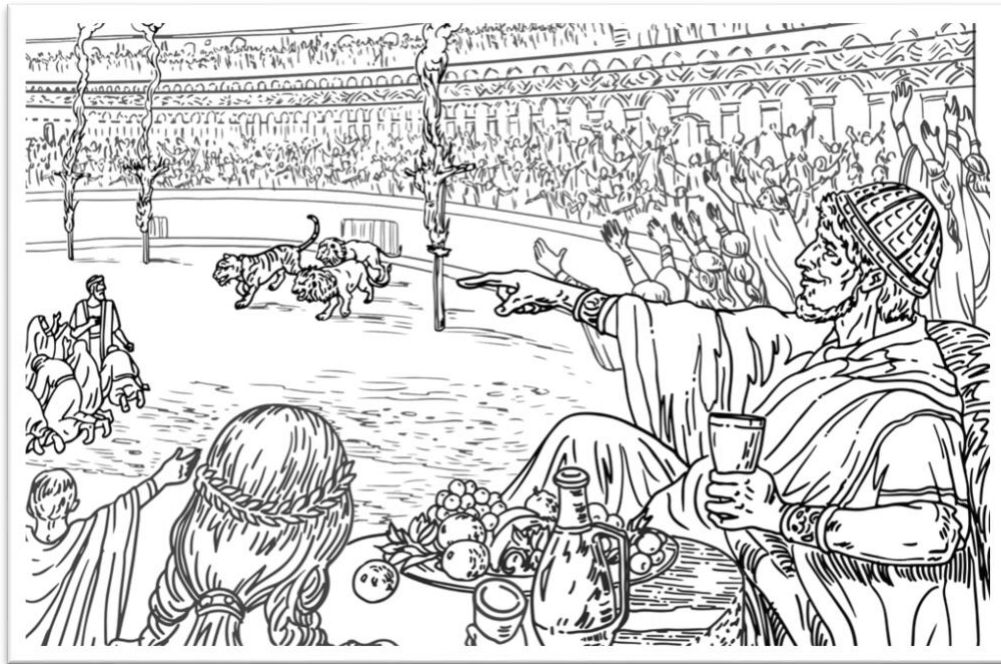
Зорилго

Нэг талаараа Марк болон бусад бүх Сайнмэдээний номуудын нийтлэг зорилго нь Есүсийн амьдрал, сургаалын жинхэнэ түүхэн тэмдэглэлийг хадгалж үлдэх явдал байв. МЭ 50 оноос хойш Есүсийн амьдрал, үхэл болон амиллыг нүдээр үзсэн гэрч нар болоод элч нар олон олноороо үхэж үрэгдэх болов. Тиймээс тэдний гэрчлэл хийгээд баримт нотолгоог хадгалж үлдэх шаардлага улам бүр нэмэгдэв. Еусебий болон бусад эртний чуулганы бичээчдийн дурдсанаар Маркийн зорилгын нэг нь Есүсийн үйлчлэлийн талаарх Петрийн баримт мэдээг хадгалах явдал байлаа.

Гэхдээ энэ баримт мэдээг хадгалах нь Маркийн цор ганц зорилго биш байсан. Сайнмэдээний бичээч болгоны нэгэн адил Марк уншигчдаа Есүсийн тухай суралцаад л өнгөрөөсэй хэмээн хүссэнгүй. Тэрээр мөн тэднийг Есүсийн амьдралаас өөрсдийн амьдралдаа хэрэгжүүлж болох сургамжийг аваасай гэж хүссэн. Гэхдээ тэдний амьдрал ямар байсан бэ?

МЭ 60-аад он бол Ромд буй Христитгэгчдийн хувьд үнэхээр хэцүү үе байсан. Хэрэв та тухайн үед Иудей хүн байсан бол Ромын хуулиар хүлээн зөвшөөрөгдөж байсан шашин буюу *релижио лисита*-н нэг хэсэг гэж тооцогдох байсныг санах хэрэгтэй. Тиймээс Ромчууд Иудейн Христитгэгчдийг "за, эд нар бол иудейн шашны нэг л хэсэг" гэж бодоод тэднийг нэг их хавчихгүй. Тэгвэл Ромын эрх баригчид "Өө, энэ шинэ шашин нь Иудейн шашнаас арай өөр харь үндэстнүүд, Иудей биш хүмүүсийг багтаасан юм байна шүү дээ? Гээд бодоод эхэлбэл юу болох бол? Гэнэт л энэ нь аюулгүй, зөвшөөрөгдсөн шашин байхаа больж, Ромын эрх баригчид унтууцах болно шүү дээ. МЭ 60-аад оны эхээр Ромд яг л ийм зүйл болж өрнөж эхэлсэн юм. 59 онд Неро бага зэрэг галзуурлын байдалтай байсан бөгөөд түүний хаанчлалын эхний таван жил нэлээд сайн байсан ч тэр цагаас хойш 68 онд нас барах хүртлээ улам л тааж тааварлашгүй болж байлаа. Дараа нь Паулыг ойролцоогоор МЭ 60-аад оны үед Ромд ирж, тэр Христийн төлөө үхэхэд бэлэн байгаагаараа энэ шинэ итгэл сүсэг нь эзэн хаан Неро болоод бүхий л хүмүүст хамаатай гэдгийг харуулахад хүссэн юм. Үүнийг нь хараад Неро хаан энэ ёстой миний дургүй шашин байна гэж бодсон байх. Тэгээд Би уг нь захирах ёстой юмсан гэтэл энэ Христитгэгчид "Есүс бол Эзэн" гэж тунхаглаад байна гэж бодсон биз. Тиймээс, МЭ 64 оны 7-р сарын 18-нд Ромд их түймэр гарч, Неро буруутгагдах ёстой байсан. Гэвч тэрээр Христитгэгчид гэх шинэ шашны бүлэгт буруугаа тохсон юм. Энэ талаар сонсоход үнэхээр эмгэнэлтэй санагддаг.

— Др. Питер Уолкер

Ромын чуулган нь Нерогийн дор хавчлагад өртөж байсан

Маркийн бичиж байсан гэж таамаглаж буй жилүүдэд Ромын чуулган нь эзэн хаан Нерогийн дор хавчлагад өртөж байсан. Неро МЭ 54-68 он хүртэл захирч байжээ. Тэрээр МЭ 64 онд Ром хотод гал тавьсан хэмээн Христитгэгчдийг буруутгаж, тэднийг аймшигтайгаар шийтгэсэн гэдгээрээ алдартай нэгэн юм.

Нерогийн засаглалын үед Ром хот чуулганыг хатуу хавчиж байв. Эхэндээ Ром нь бүгд найрамдах улс хэмээн байгуулагдсан. Хожим нь Юлий Цезарь алагдсаны дараа Август армия удирдаж, Ром хотыг эзэлж, Сенатыг татан буулгажээ. Ийнхүү Ромын Бүгд Найрамдах Улс нь Ромын эзэнт гүрэн болж, Август анхны эзэн хаан нь болжээ. Энэ нь Ромын харгислалын түүхийн эхлэл болон тэмдэглэгдсэн байдаг. Үнэн хэрэгтээ Неро нь Христитгэгчдийг хавчиж байсан хүмүүсээс хамгийн муу нь байсангүй. Бусад эзэн хаад ч Христитгэл рүү улам хатуу ширүүнээр довтолж байжээ. Олон Христитгэгчид загалмайд хадагдаж, шатаагдах зэргээр зовж шаналан, амь насаа алдсан тухай түүхэн тэмдэглэлд үлдсэн байдаг. Анхны чуулганд өөрсдийн үхлээрээ Бурханы нигүүлсэл, зөвт байдлын гэрч болсон олон алагдсан хүмүүс бий.

— Др. Стивен Чан

Энэ үед Ром болон түүний ойролцоох газарт буй Христитгэгчдийн амьдрал нь олон талаараа хүнд хэцүү байв. Бидний харж байгаагаар Марк Сайнмэдээгээ тэдний нөхцөл байдалд тус дэм болох зорилгоор бичигдсэн харагддаг. Түүний бичих болсон зорилгыг тайлбарлах олон арга байдаг ч энэ хичээлээр бид тэрээр Ромд

хавчигдаж буй Христитгэгчдийг хүчирхэгжүүлэхийн тулд бичсэн гэдэгт төвлөрөх болно.

Маркийн энэхүү Сайнмэдээ нь Ромын Христитгэгчид Христийн төлөө зовж, бэрхшээл, сорилттой тулгарсан ч Есүс ч мөн эдгээр зовлонг амссан гэдгийг тодорхой харуулдаг. Есүсийг Ромын шүүх шударга бусаар буруутгасан. Тэрээр Ромын цэргүүдэд зодуулж байсан. Тэгээд Тэрээр Ромын загалмай дээр цовдлогдсон. Гэвч ийнхүү зовлонг эдэлснээрээ Тэрээр ялалт байгуулжээ. Марк хүлээн авагчдадаа Есүсийг үнэнчээр дагавал тэд ч мөн ялан дийлэх болно гэдэгт итгэлтэй байхыг хүссэн. Тийм ээ, тэд зовно. Гэвч тэдний зовлон нь Есүст тохиолдсон шиг сүр жавхланд хүргэх зам байх болно.

Ингээд бид уг номын түүхэн нөхцөлийг авч үзлээ. Одоо харин бүтэц, агуулгыг харцгаая.

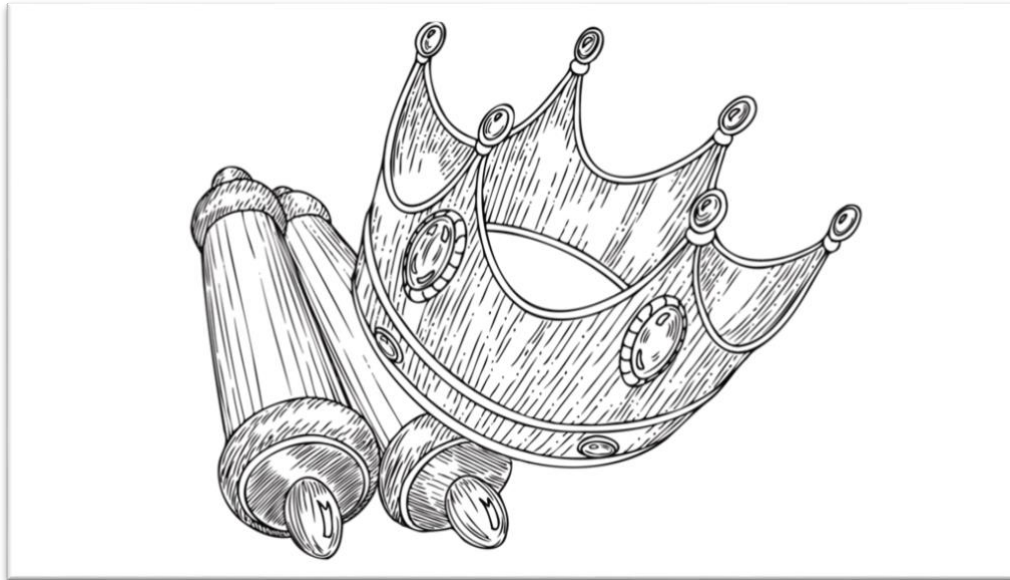
БҮТЭЦ БА АГУУЛГА

Том зургаар нь харвал Маркийн Сайнмэдээ нь таван үндсэн хэсэгт хуваагддаг.

- Нэгдүгээрт, Марк 1:1-13-р эшлэлд Есүсийг Мессиа хэмээн товч тодорхой тунхагласнаар номоо эхлүүлдэг.
- Хоёрдугаарт, 1:14–8:26 дээр Мессиагийн хүчийг дүрсэлсэн томоохон хүүрнэл хэсэг байдаг.
- Гуравдугаарт, 8:27-30-р эшлэлд элч нар Мессиаг нотолж буй товч, тулгуур цөм хэсгийг толилуулж байна.
- Дөрөвдүгээрт, 8:31–15:47 дээр хүүрнэлийн өөр нэг том хэсэг болох Мессиагийн зовлонгийн тухай өгүүлдэг.
- Тавдугаарт, 16:1-8 дээр Мессиагийн ялалтыг тэмдэглэсэн богино дүгнэлт хэсэг бий.
- Бид Мессиагийн тунхаглалаас эхлээд Маркийн эдгээр хэсэг бүрийг тус бүр гүнзгийрүүлэн авч үзэх болно.

МЕССИАГИЙН ТУНХАГЛАЛ

Марк 1:1 эшлэлд сайнмэдээ хэрхэн нээгдэж буйг сонсоорой:

“Бурханы Хүү Есүс Христийн сайнмэдээний эхлэл” гэжээ (Марк 1:1).

Марк Есүсийг "Христ" гэж хэлэхдээ Мессиа гэдэг еврей үгийн грек орчуулгыг ашигласан. Үүнтэй адилаар Бурханы Хүү гэсэн нэр томъёо нь Есүс бол Бурханы Мессиа мөн гэдгийг илтгэх бас нэг үг хэллэг байв.

Хуучин Гэрээ болон орчин үеийн иудейн теологийн хувьд Мессиа нь Израилын хааны хаан ширээг сэргээж, уг үндэстнийг дэлхий дээрх Бурханы хаанчлал болгох, Давид хааны үр удам байх ёстой байлаа.

Энэхүү нээлтийн тунхаглалын дараа Марк 1:2-11 дээр Есүс Баптисч Иоханаар баптисм хийлгэсэн тухай товч өгүүлдэг. Есүс баптисм хүртмэгц Ариун Сүнс Түүн дээр буун ирж, хайртай Хүү нь мөн гэдгийг зарласан Бурхан Эцэгийн дуу хоолой тэнгэрээс сонсогдов. Ийнхүү Есүс бол урт удаан хүлээсэн Мессиа мөн гэдгийг Сүнс болон Эцэг хоёулаа баталсан юм.

Есүсийн үеийн иудейчүүд Мессиагийн ирэлтийн талаар юу гэж үзэж байсныг бодоход тун сонирхолтой. Үнэндээ тэдний дунд маш олон янзын итгэл үнэмшил байсан. Зарим хүмүүс тахилч Мессиа болон хаан Мессиа гэсэн хоёр Мессиа ирнэ гэдэгт итгэдэг байсныг бид "Мөхсөн Тэнгисийн Хуйлмал" номоос олж хардаг. Гэвч олонх нь Мессиа Давидын хүү байх бөгөөд улс төрийн хувьд энх тайвныг авчирч, Ромчуудыг хөөн зайлуулна хэмээн хүлээдэг байв. Тухайн үеийн шашныхан хэрэв Израил хуулийг сахивал хаанчлал ирэх болно гэж үзэж байсан гэж би боддог. Энэ утгаараа тэд түүнийг аюул занал учруулах нь гэж үзсэн. Учир нь Есүс хуульд дуулгавартай байхыг уриалах биш, харин үүнийг зөрчихийг урамшуулж байгаа мэт харагдаж байсан. Тэгэхээр Есүс тэдний

хүлээж байсан улс төрийн бүтэц өөрчлөлтийг авчраагүй, хуулийн хувьд ч бас тэдний санасан зүйлийг хийсэнгүй. Тэгээд Тэр тэднийг ичээсэн гэж би боддог. Эцсийн эцэст тэд Есүсийг Дэд хууль 13-р бүлэгт бичигдсэнтэй адил тэмдэг, ер бусын зүйл, гайхамшгуудыг үйлдсэн боловч үнэн хэрэгтээ худал эш үзүүлэгч байсан хэмээн үзэж, цаазаар авах ёстой гэсэн юм.

— Др. Томас Р. Шрайнер

Гэвч Есүс олон хүний хүсэн хүлээж байсан шиг Мессиа байсангүй. Ерөнхийдөө нэгдүгээр зууны иудейчүүд Мессиаг Израил руу дайрч, засгийн газрыг гартаа авна гэж боддог байлаа. Гэвч Марк 1:12-13 дээрээс бид Есүсийг баптисм хүртсэн даруйд нь Ариун Сүнс Түүнийг Сатанд сориулахаар цөл рүү аваачсан гэдгийг олж мэддэг. Тэр эцэст нь ялан гарах болно. Гэвч Бурханы төлөвлөгөөний дагуу Түүний ялалтын зам нь зовлон бэрхшээлийн уртаас урт замыг дагуулдаг.

Есүсийг Мессиа гэж тунхагласны дараа Марк 1:14–8:26 хүртэл Мессиагийн хүч чадлын талаар дүрсэлсэн байдаг.

Мессиагийн Хүч чадал

Маркийн хүүрнэлийн энэ хэсэгт Есүс Мессиа болохынхоо хувьд хүч чадал, эрх мэдлээ харуулж эхэлсэн. Энэхүү үйлчлэлийг нь нүдээр үзэж, үр шимийг нь хүртэхийн тулд олон хүн цугларсан боловч Есүсийн хүч чадал нь Түүнийг Христ мөн гэдгийг нотолсон гэдгийг таньж мэдсэнгүй. Үнэн хэрэгтээ энэ бүх хэсгийн хаана ч хэн ч Түүнийг Христ мөн гэж тунхаглан хэлээгүй. Есүс ч гэсэн Өөрийнхөө тухай дуугүй байсан бөгөөд бусдыг дуугүй байхыг ч мөн уриалсан байдаг.

Мэдээж Маркийн Ром дахь хүлээн авагчид буюу анхны уншигчид нь Христигтэгчид байсан тул Есүс бол Мессиа гэдгийг тэд аль хэдийн мэдэж байлаа.

Гэвч хүүрнэлийн энэ хэсэгт бичигдсэн Маркийн стратеги нь Есүсийн эргэн тойронд цугласан олны хурцадмал байдлыг уншигчдад мэдрэх боломжийг олгодог. Мөн тэд энэ хүчирхэг хүн үнэхээр хэн бэ, юу хийх гэж ирсэн юм бол хэмээн гайхширсан нь лавтай.

Харамсалтай нь шүүмжлэгч эрдэмтэд Есүсийн энэ дуугүй байдлыг Есүс Өөрийн үйлчлэлийнхээ эхэн үедээ Өөрийн мессиагийнхаа үүргээ ухамсарлаж чадаагүй байсны илэрхийлэл гэж үзэх хандлагатай байдаг. Гэхдээ бид Марк 1:11 эшлэлээс харсанчлан Есүсийг Мессиа гэдгийг баптисм хүртэж байхад нь Бурхан Өөрөө зарласан. Энэ үүднээс авч үзвэл Есүсийн чимээгүй байдлыг стратегийн ач холбогдолтой байсан гэдгийг ойлгох нь зүйтэй. Есүс биелүүлэх гэсэн тодорхой зорилготой байсан бөгөөд Түүн рүү олон хүн цугларах тусам зорилгод нь илүү саад учирна гэдгийг Тэр мэдэж байв.

Мессиагийн хүчийг дүрсэлсэн Маркийн хүүрнэлийг дөрвөн хэсэгт хувааж болно. Эхлээд Марк бүхий л хүүрнэлийн өнгө аясыг тодорхойлсон танилцуулгыг өгсөн. Хоёрдугаарт, тэрээр Есүсийн Капернаум хотын ойролцоох нутгийн үйлчлэлд анхаарлаа хандуулсан. Гуравдугаарт, Есүсийн үйлчлэл Галилын бүх бүс нутаг даяар тархсан гэж тэрээр тайлбарлав. Дөрөвдүгээрт, Тэрээр эцэст нь Галилаас цаашлан, бүр харь үндэстнүүд, ихэвчлэн суурьшсан нутаг руу шилжсэн болохыг тэмдэглэжээ. Бид Марк 1:14-15 дээрх танилцуулга хэсгээс эхлээд эдгээр гурван хэсэг тус бүрийг авч үзэх болно.

Танилцуулга

Марк 1:15 дээр Есүсийн номлолыг Марк хэрхэн дүгнэснийг сонсоцгооё. Энд:

“Тэр цаг биеллээ оллоо” гэж [Есүс] хэлэв. Бурханы хаанчлал айсуу.
Гэмшиж, сайнмэдээнд итгэгтүн!” гэжээ (Марк 1:15).

Марк Галил дахь Есүсийн үйлчлэлийн гол зорилгыг хэлэхдээ Бурханы хаанчлал ойр байгаа гэсэн Сайнмэдээг буюу сайхан мэдээг тунхаглан, гэмшиж, итгэх хэн бүхэнд энэ ерөөлүүд өгөгдөнө гэжээ.

Тэрээр Мессиагийн хүч чадлын тухай тэмдэглэлийнхээ туршид Галилийн бүс нутгийн эргэн тойронд буюу Капернаум хотын ойролцоогоос эхлэн, цааш тархах болсон Есүсийн үйлчлэлд анхаарлаа хандуулав. Маркийн бичсэнийг бусад Сайнмэдээний номуудтай харьцуулбал өөр бусад газрууд дахь үйлчлэлийнх нь талаар хассан болохыг харж болдог. Эдгээр хасагдсан зүйлсээс Маркийн зорилго нь Есүсийн бүх аяллын талаар дэлгэрэнгүй бичихээс илүүтэй Галил хавиарах стратеги бүхий үйлчлэлийнх нь тухай мэдээлэх явдал байсныг харж болдог.

Танилцуулгын дараа Марк 1:16–3:6 хүртэл Галилийн бүс нутаг дахь Капернаум хотын ойролцоох үйлчлэлийг нь тайлбарладаг.

Капернаум орчимд

Марк 1:16-20 дээр Есүс анхны дагалдагч нараа дуудсан талаарх тэмдэглэлээр

эхэлжээ. Энэ хэсгээс хүмүүс Есүст эрс дуулгавартайгаар хариу үйлдэж байсныг бид хардаг. Есүс тэдэнд Өөрийг нь дага гэж хэлсэн тул тэд хийж байсан ажлаа орхиод, Түүний дагалдагчид болсон.

Дараа нь Марк 1:21-34-р эшлэлээс Есүсийн Капернаумд гайхамшгуудыг үйлдэн, заах байдлаар Сайнмэдээг тунхаглажээ.

Энэ үед Есүсийн нэр алдар нь Галил даяар тархаж эхэлсэн бөгөөд энэ нь Түүний үйлчлэлийн туршид үргэлжилсэн юм. Түүний нэр алдар өсөн нэмэгдсэнээр олон хүмүүс Түүнийг тойрон цугларч, Сайнмэдээг тунхаглан харуулахад ихэвчлэн саад болж байв. Тиймээс Тэрээр Өөрийг нь Мессиа болохыг зарлахгүй байхыг анхааруулж байлаа.

Дараа нь Есүс Капернаумаас гарч, зэргэлдээх тосгодод зааж, гайхамшгуудыг үйлдэж эхэлсэн нь Марк 1:35-45 дээр гардаг. Есүс сургаал болон гайхамшгуудаараа дамжуулан Сайнмэдээгээ дэлгэрүүлэхийн тулд хөрш зэргэлдээх тосгодоор явж байлаа. Гэвч Тэр Өөрийг нь чөлөөтэй үйлчлэхэд саад болж байсан Капернаум дахь олон түмнээс зугтахын тулд ийнхүү анхааруулж байв. Өмнө нь хийж байсанчлан Тэрээр уулзсан хүмүүстээ Түүний тухай ярихгүй байхыг уриалж байлаа.

Дараа нь Марк Есүсийг Капернаум руу буцаж ирээд Иудейчүүдийн удирдагчидтай сөргөлдсөн тухай өгүүлдэг. Бид энэ тухай Марк 2:1–3:6 дээрээс олж уншдаг.

Маркийн Сайнмэдээний энэ хэсэгт нүглийг уучлах Есүсийн эрх мэдэл, нүгэлтнүүдэд үйлчилж буйгаа зөвтгөсөн зөвтгөл хийгээд Амралтын өдрийн талаарх сургаал зэргийн талаар бий. Мөн энд Түүний өсөн нэмэгдэж буй алдар хүндийн бас нэг үр дагаврыг харуулдаг. Есүсийг гүтгэгчдийн тоо олширч, Түүнийг улам хүчтэй эсэргүүцэж эхлэв. Чухамдаа энэ хэсэг Есүсийн үхлийг зөгнөснөөр дуусдаг. Марк 3:6 дээр Есүсийг эсэргүүцэгчид маш их уурласан тул тэдний олонх нь Түүнийг алахаар хуйвалдаж эхэлсэн тухай өгүүлдэг.

Есүсийн ярьсан сургаал болон үйлдсэн гайхамшгуудаас нь болж хүмүүс Түүнийг хүлээн аваагүй. Бид Шинэ Гэрээг уншихдаа "Яагаад хүмүүс Түүнийг хүлээж авахгүй байгаа юм бэ?" гэж боддог. Тэд яагаад Түүний хүчийг харсангүй вэ? Тэд яагаад Түүний сургаалыг сонсохгүй байна вэ? Харин... хэд хэдэн зүйл Христийн сургаалыг үгүйсгэхэд хүргэсэн байдаг. Нэг шалтгаан нь Түүний сургаалын агуулга тэдний хүссэнээр биш байв. Тэд энэ дэлхий дээрх хаанчлалыг хүлээж байсан. Тэрээр зүрх сэтгэлд орж, хүмүүсийн амьдралыг хувьсган өөрчлөх хаанчлалын тухай, хүмүүсийн зүрх сэтгэл дэх Бурханы засаглал, захиргааны тухай ярьж байсан. Энэ нь бас Түүний сургаал зүрх сэтгэлд хүрсэнтэй холбоотой юм. Мэдээжийн хэрэг Түүний сургаалтай санал нийлэхгүй байсан дайснууд нь Түүний үйлдсэн гайхамшгууд нь хэлж буй зүйлсийг нь ямар нэг байдлаар баталгаажуулж байсныг мэдэж байв. Тиймээс Түүний гайхамшгуудыг маш ихээр үзэн ядаж байв. Тэгээд л хүмүүний гэмт зүрх сэтгэл нь Бурханы сургаалыг төрөлхөөсөө л шуудхан хүлээн авдаггүй юм. Христийн үйлчлэл бол үүний тод томруун жишээ бодог. Яагаад гэвэл энд хүмүүсийн дунд Бурхан байсан боловч хүмүүс Түүнийг үл хэрэгссэн аж.

— Др. Жефф Лоуман

Бид ихэвчлэн Бурхан дээр өөрсдийн зорилгыг тээгээд ирдэг. Бурхан ямар байх ёстой, яаж ажиллах ёстой гэсэн олон хүлээлт бидэнд бий. Тэр бидний зорилго болон хүлээлтүүдийг үл тоомсорлох үед бид тэсгэл алддаг. Тэгээд л өөрсдийнх нь төгс хүлээлтэд нь нийцэхгүй Хаанчлалыг тунхаглахад хүмүүс Есүсийг үзэн яддаг. Тэрээр Мессиа ийм л байх ёстой гэсэн хүлээлтэд нь тохирохгүй тэр Нэгэн Мессиа болон ирдэг. Тиймээс Тэр тэдний хүлээлтийг үгүйсгэсэн юм. Харин бид ийм юманд дургүй. Заримдаа Есүс шашны удирдагчдаас нь тэс өөр төлөвлөгөөтэй ирсэн учраас хүмүүс Түүнийг үзэн яддаг байв. Тэрээр шашны үүрэгт нь байсан хүч, алдар нэр, эрх мэдэл, цол гүншин зэргийг үгүй хийх тийм л Хаанчлалыг тунхаглахаар ирсэн. Гэвч тэд ийм зүйлийг хүсээгүй юм. Иймээс бид даруу зүрхээр, сургагдахад бэлэн сэтгэлээр, Бурхан ямар ч зүйлсийг бидний амьдралд авчирсан Түүнд найдахаар Түүн рүү ирэлгүй, өөрсдийн зорилгыг тээсэн хэвээр Бурханд ирэх юм бол бид өөрсдийгөө Түүнийг эсэргүүцэх нөхцөлд оруулдаг гэсэн үг.

— Др. К. Эрик Тоеннес

Бид Капернаумын ойролцоох Есүсийн үйл хэргийн талаар судаллаа. Тэгэхээр одоо Марк 3:7–6:13 хэсэгт буй Галил даяарх үйлчлэлээ Тэрээр хэрхэн өргөжүүлэн тэлж байсныг харцгаая.

Галил нутагт

Энэ хэсэгт Есүс Капернаумаас цаашилж эргэн тойрных нь бусад бүс нутагт хүрч, шинэ газруудад Бурханы хаанчлал ойр буй талаар сургаж, тайлбарлаж байлаа. Тэрээр эдгээр газарт гэмшил ба итгэлийг номлон, олон түмнийг татаж, бас хүчтэй эсэргүүцэлтэй ч тулгарсаар байв.

Уг хэсэг нь Марк 3:7-12 дээрх Есүс олны дундаас холдон явж байгаагаар эхэлдэг. Энд Есүс олны анхаарлыг татахгүй байхыг оролдсон боловч алдар нэр нь хаа сайгүй тархаж байсныг онцолсноор бүх хэсгийн өнгө аясыг тодорхойлдог. Үүний үр дүнд Түүний эргэн тойронд цугларсан олон хүн Түүнийг үйлчлэхэд хэцүү болгож байлаа. Энэ бэрхшээл нь Есүс Галилын бусад нутагт үйлчлэлээ өргөжүүлсний нэг шалтгаан болсон гэж харагддаг.

Энэхүү хүүрнэлийн дараагийн хэсэгт Есүс дагалдагчдынхаа арван хоёрыг онцгой дагалдагч нар болгон томилсон тухай өгүүлдэг болохыг бид Марк 3:13-19 дээрээс уншдаг. Сайнмэдээг номлож, гайхамшгийг үйлдэхэд нь Өөрт нь тусална гэж Есүс эдгээр арван хоёр дагалдагчийг сонгосон. Гэвч Марк эдгээр дагалдагч нарын нэг нь эцэстээ Түүнээс урвах болно гэдгийг уншигчдадаа мөн сануулсан. Есүсийн

эсрэг эсэргүүцэл нь зөвхөн Түүний дайснууд төдийгүй хамгийн ойр дотнын дагалдагчдаас нь ч ирэх аж.

Үүний дараа Марк хуулийн багш нар болон Өөрийнх нь гэр бүлийн зүгээс Есүст ирсэн эсэргүүцлийн талаар дурддаг. Энэ тухай бид Марк 3:20–35-р эшлэлээс харж болно. Энэхүү хүүрнэл нь Есүс хаанчлалын Сайнмэдээг гайхамшигт хүчээр тунхаглахдаа бүх талын эсэргүүцэлтэй тулгарсныг харуулдаг. Хуулийн багш нар Түүнийг Мессиа гэж хүлээн авахын оронд чөтгөрт эзэмдүүлсэн гэж итгэн, гэр бүлийнхэн нь Түүнийг ухаан санаагаа алджээ гэж үзсэн байв.

Үүний дараа Есүс Бурханы хаанчлалын тухай сургаалт зүйрлэлээр дамжуулан Сайнмэдээг тунхагласан нь Марк 4:1-34 дээр бий. Есүс үл итгэгчдэд ихэвчлэн сургаалт зүйрлэлээр заадаг байв. Тэрээр итгэгч хүмүүст Бурханы хаанчлалыг илчлэхийн тулд, харин итгэдэггүй хүмүүсээс нуухын тулд ийнхүү заажээ. Марк 4:11-12 дээр Тэрээр шавь нартаа энэ талаар хэлэхдээ:

“Бурханы хаанчлалын нууц та нарт өгөгдсөн. Харин гадна байгсдад бүх юмс сургаалт зүйрлэлээр ирдэг. Тийм болохоор Тэд харан харавч эс ухаарч, Сонсон сонсовч үл ойлгоно. Ингэснээр тэд эс эргэж, үл уучлагдан” гэжээ (Марк 4:11-12).

Харамсалтай нь заримдаа Есүсийн сургаалт зүйрлэлүүд дагалдагч нарыг нь төөрөгдүүлдэг байв. Гэвч ийм зүйл тохиолдоход Есүс тэдэнд маш тодорхой ойлгуулахын тулд утгыг нь хувьчлан тайлбарласан юм.

Маркийн хүүрнэлийн энэ хэсгийн сургаалт зүйрлэлүүдийн гол санаа нь Сайнмэдээг түгээснээр удаан хугацааны туршид бага багаар өсөх хаанчлалын үйл явцын дараа л Бурхан хаанчлалаа бүрэн төгс авчрах болно гэсэн нь юм. Есүс Бурханы хаанчлалыг дэлхий дээр авчирсан. Гэхдээ Тэр үүнийг дагалдагчдаасаа Өөртэй нь адил зовлон, эсэргүүцэлтэй тулгарах шаардлагатай болдог урт удаан хугацаанд хийж байсан.

Есүсийн сургаалт зүйрлэлүүдийн талаарх Маркийн тэмдэглэлийн араас нь хүч чадлын талаарх хэд хэдэн илэрхийллүүд Марк 4:35–5:43 дээр гардаг. Энд Есүс цаг агаарыг удирдаж, чөтгөрүүдийг зайлуулж, өвчнийг эдгээж, үхэгсдийг амилуулсан гэжээ. Эдгээр түүх бүрд хүмүүс аюултай нүүр тулгарч, айн цочирдсон байдалтай байжээ. Гэвч Есүс тэднийг гайхамшгаар аварсны дараа тэдний айдас улам бүр нэмэгдэв. Яагаад гэвэл тэд энэ хүчирхэг хүн хэн болохыг ухаараагүй юм.

Заримдаа Есүсийн дагалдагчид Түүнийг сэтгэл хөдөлгөм зүйлсийг хийж, гайхамшгуудыг үйлдэж байхыг нь хараад айн эмээж байсан болохыг Сайнмэдээнд өгүүлдэг. Бурхан ажлаа хийж байх үед тэд айдаст автсан. Жишээлбэл, Марк 4-р бүлэгт дагалдагч нар далайн хүчтэй шуурганд өртсөн байдаг. Далай давлагаалж, завь живэх гэж байхад нь Есүс дэр дэрлээд унтаж байлаа. Тиймээс тэд Есүс завийг аврахад нь тусална гэж найдаад, Түүнийг сэрээн, "Багш аа, бидний живж байгаа нь Танд хамаагүй гэж үү?" хэмээн асуув. Тэгээд Есүс босож, салхи, давлагаанд хандан чимээгүй байхыг тушаав. Тэгээд тэд аврагдсан. Хэдий тэд шуурганаас их айж байсан ч одоо тэд илүү их айдаст автсан болохыг Марк

тэмдэглэжээ. Тэгэхлээр тэд яагаад айсан юм бэ? Шуурга байхгүй болж, давалгаа намдчихсан шүү дээ. Салхи, давлагааг намдааж чадах цорын ганц Нэгэн бол эдгээрийг бүтээсэн бүтээгч Бурхан Өөрөө гэдгийг тэд мэддэг учраас айсан хэрэг. Салхи, давлагааг намдаачхаад байгаа Бурхантай хамт нэг завин дотор байгаагаа тэд ойлгов. Энэ нь л тэднийг айдаст автуулсан. Тэд энэ нь чухам ямар төрлийн Бурхан болохыг хараахан мэдэхгүй байсан гэж би бодож байна. Тэд гайхаж цочирдсон бөгөөд Есүсийн зан чанарыг мэдэхгүй байсан юм.

— Др. Фрэнк Тиелман

Эдгээр хүч чадлын илрэлүүдийн дараа Марк 6:1-6 дээр Есүс төрөлх Назар хотдоо эсэргүүцэлтэй тулгарсан талаар өгүүлдэг. Энэ хүүрнэл нь Есүсийн үйлчлэлийн энэ үед олон хүн Түүнийг эрс эсэргүүцэж байсныг дахин онцолж байна. Түүний Сайнмэдээ хүч чадлаар тархаж, дагасан олон түмэн олширч байсан ч төрөлх хотынх нь хүмүүс Түүнээс болон Сайнмэдээнээс нь татгалзав.

Эцэст нь Марк 6:7-13 дээр арван хоёр дагалдагчдаа илгээснээр Галил нутагт хийсэн Есүсийн үйлчлэлийн тэмдэглэл төгсдөг. Есүс 12 дагалдагч нараа хаанчлалын Сайнмэдээг тунхаглаж, Палестины нутаг даяар гайхамшгуудыг үйлдүүлэхээр илгээв. Гэвч Есүс дагалдагч нар нь гэмшил ба итгэлийн Сайнмэдээг түгээх үед хүмүүс Өөрт нь хэрхэн хандсаны адил тэдэнд ч мөн тийнхүү хандана гэдгийг тодорхой хэлжээ. Зарим хүмүүс тэднийг хүлээн авах боловч бусад нь үгүйсгэх болно. Бурханы хаанчлал эсэргүүцэлтэй тулгарсан ч өссөөр байна гэдгийг Есүс тууштайгаар заасаар байлаа.

Капернаум хот болон Галилын эргэн тойрон дахь Сайнмэдээнийх нь үйлчлэлийн талаар өгүүлсний дараа Марк 6:14–8:26 хэсэгт Галилаас цааш үргэлжилсэн Есүсийн үйлчлэл дэх Мессиагийн хүч чадалд Марк анхаарлаа хандуулсан.

Галилаас Цааш

Галилаас цааших нутаг дэвсгэрт Есүсийн хийсэн үйлсийг тэмдэглэхдээ Марк бидний өмнө нь үзсэн зарим сэдвүүдийг үргэлжлүүлэн онцолсон. Тэрээр хаанчлалын тунхаглал хүчтэй тархаж, олон олон хүмүүс хүчтэй хариу үзүүлж, эсэргүүцэгчдийнх нь тоо нэмэгдэж байгааг тэмдэглэсэн.

Гэхдээ Марк мөн шинэ арга замаар дагалдагч нарт анхаарлаа хандуулж эхэлсэн. Есүс тэднийг ирэх хүнд хэцүү өдрүүдэд хэрхэн сургасныг тэрээр онцлов. Мөн тэрээр тэд Түүний сургаалыг байнга буруу ойлгож, үүргээ биелүүлж чадаагүйд нь анхаарлаа хандуулсан байдаг.

Галилаас цааших Есүсийн үйлчлэлийн талаарх Маркийн тэмдэглэл нь өсөж буй алдар нэрийг нь онцлон тэмдэглэснээр эхэлдэг. Энэ тухай Марк 6:14-29 дээр бий.

Өнгөрсөн хугацаанд буюу Есүс үйлчлэлээ Капернаум орчмын нутаг дэвсгэрээр хязгаарлаж байх үед Түүний алдар нэр Галил даяар тархсан байв. Одоо Түүний алдар нэр явах газарт нь түрүүлж хүрэх болжээ. Тэрээр Галилын захад байх

үед Түүний нэр нь Палестин даяар тархаж, Херод хаанд хүртэл хүрсэн байв. Марк мөн энэ боломжийг ашиглан Есүс хэн бэ гэдэг асуултад хариулсан. Ялангуяа Марк Херод хаан Иоханыг алуулсан тул Есүс бол Баптисч Иохан биш гэдгийг тайлбарлав.

Дараа нь Марк 6:30-56 дээр хэд хэдэн гайхамшгуудыг дурджээ. Энэ хэсэг нь Есүс цугласан олны дундаас зайлсхийхийг хичээж буйгаар эхэлдэг. Дараа нь олон түмэн яагаад анхлан цугларсныг харуулсан хүч чадлын хэд хэдэн үйлсийг дүрсэлсэн байна. Есүс 5000 хүн, 4000 хүнийг хооллож, Галил тэнгисийн усан дээгүүр алхаж, сохор, дүлий хүмүүсийг эдгээснээрээ хүч чадлаа харуулсан. Түүний гайхамшгууд нь бүх бүтээлийн дээгүүрх түүний үгүйсгэхийн аргагүй эрх мэдлийг тусган харуулдаг. Мөн эдгээр хүчирхэг гайхамшгуудын улмаас олон түмэн Есүсийг хаашаа ч явсан дагаж байлаа. Заримдаа тэд Түүнээс бүр түрүүлэн явж байв.

Есүсийн эдгээр гайхамшгуудын араас Фарисайчуудын эсэргүүцэл үргэлжилсээр байгааг Марк 7:1-23-т тэмдэглэжээ. Есүс болон Фарисайчууд Хуучин Гэрээний хуулийг сахих зөв зүйтэй арга зам, уламжлалын үнэ цэн, ариун байдлын мөн чанарын талаар маргалдсан. Үүний үр дүнд Есүс болон Иудейн нөлөө бүхий бүлгүүдийн хоорондох хурцадмал байдал нэмэгдсэн.

Эцэст нь Марк 7:24–8:26 дээр бас нэгэн гайхамшгуудын тухай Марк өгүүлсэн. Энэ хэсэг нь Есүсийн олон хүнээс зайлсхийх, тэр ч байтугай тэднийг цуглуулах хүсэлгүй байгаа талаарх мэдэгдлээр эхэлж бас төгссөн байдаг. Энд Есүс Иудейчүүд болон харь үндэстнүүдийн дунд олон гайхамшгийг үйлдсэн талаар өгүүлдэг. Мөн зарим харь үндэстнүүд Түүнд итгэж байсан тухай ч дурдсан байдаг.

Марк эдгээр гайхамшгуудын дундуур Есүсийн дагалдагч нарын алдаа дутагдалд онцгой анхаарал хандуулсан. Түүний үйлчлэлийн эхэн үед дагалдагч нар нь тариачны сургаалт зүйрлэлийг ойлгоогүй байсныг Марк 4:13 дээрээс бид харна. Энэ үед тэд Түүний зарим сургаалыг ойлгох чадваргүй хэвээр байв. Тиймээс Есүс тэдэнтэй шууд хатуу харилцсан. Энэ талаар Марк 8:14-17 дээр юу гэснийг хамтдаа харцгаая. Энд:

“Тэд талх авчрахаа мартсан бөгөөд завинд нь ганц л талх байлаа. Есүс шавь нартаа зааварлан —Сэрэмжлэгтүн, фарисайчуудын бас Херодын хөрөнгөнөөс болгоомжил гэв. Тэд хоорондоо эргэцүүлэн ярьж —Бид талхгүй байснаас ингэлээ гэгцгээхэд Есүс мэдээд тэдэнд —Та нар юунд талхгүй байгаа тухайгаа эргэцүүлэн ярилцана вэ? Та нар одоо болтол ойлгохгүй, ухаарахгүй байна уу?” гэжээ (Марк 8:14-17).

Есүс сүнслэг завхралын тухай ярьж байсан боловч дагалдагч нар нь ходоодоо дүүргэх талхны тухай ярьж байна гэж бодсон. Есүс яагаад тэдэнд урам хугарч байсныг ойлгоход амархан.

Мессиагийн хүч чадлын талаарх Маркийн тэмдэглэлийн туршид гайхамшгууд болон сургаал нь Есүсийг үнэхээр Христ мөн гэдгийг баталсан байдаг. Тэгвэл яагаад ийм олон хүн Түүнийг эсэргүүцсэн бэ? Тэд яагаад Түүнээс татгалзсан юм бол? Дагалдагч нар нь хүртэл яагаад Түүнийг ойлгож, дагахад ийм бэрхшээлтэй байсан бэ? Энэ нь Есүс хүмүүсийн хүсэн таамаглаж байсантай нь адил Мессиа биш байсантай холбоотой юм. Тэрээр тэдний хүсэн хүлээж байсанчлан улс төрийн эрх мэдлийг олж авахын оронд Сайнмэдээг тунхаглаж, бусдын хэрэгцээнд үйлчлэхийн тулд эрх мэдлээ ашиглаж байв.

Нэгдүгээр зууны үеийн баримтыг харвал Иудейчүүд нь Ромчуудыг ялж, хөөн гаргаад Йерусалимыг төвөө болгосон Бурханы хаанчлалыг байгуулах, онцгойлон улс төр, цэргийг удирдагч Мессиаг хайж байсныг харуулдаг. Тэгэхээр энэ утгаараа тэд их үндсэрхэг үзэлтэй байв. Есүс тэрхүү үндсэрхэг үзлийг нь гүйцэлдүүлэх шинжгүй байлаа. Харин оронд нь Тэрээр хавь илүү том алсын хараатай байсан юм. Энэ нь Ромчуудын тухай биш байсан. Энэ нь үнэндээ бүтээлийн тухай байсан юм. Бүтээл нь нүглээс болж унасан тул Есүс үүнийг эргүүлж, газар дээрх Бурханы хаанчлалыг дахин байгуулахаар ирсэн юм. Энэхүү хаанчлал гэдэг нь нүглийг, Сатаныг, мөн үхлийг ялсан гэсэн утгатай. Тиймээс, Есүс зөвхөн улс төрийн ялалт, зөвхөн цэрэг армийн ялалтаас илүү агуу зүйлийг харж байсан юм.

— Др. Марк Л. Страусс

Иудейчүүд хаанчлалыг Израилд сэргээх нэгнийг тав, зургаан зуун жил хүлээсээр ирсэн. Тэдэнд хаан байсангүй. Тэдэнд өөрсдийн тусгаар тогтнол ч байсангүй. Тиймээс нэгдүгээр зууны Палестинд Есүс хаанчлалаа тунхаглаж, Өөрийгөө Мессиа гэх нь маш их хурцадмал байдлыг үүсгэсэн. Тэд Түүний хэлж буй зүйлсэд маш нухацтай хандаж байсан юм. Тэд юу хүлээж байсан бэ? Ямартай ч тэд сүмийг сэргээх хэн нэгнийг хүлээж байлаа. Тэд харийн шашинтай агуу Херод хааны сэргээн барьсан сүм нь Бурханы сүм мөн эсэхэд эргэлзэж байжээ. Гэвч үүнээс илүүтэйгээр тэд Бурхан Израилыг зольж, Хуучин Гэрээнд амласан амлалтаа биелүүлэхийг нь хүсэн хүлээж байв. Бурхан амлалтаа хаана биелүүлэх юм бол? Тэгэхээр энэ л тэдний хүсэж байсан зүйл байж. Үүгээрээ тэд өөрсдийгөө Ромын эзлэн түрэмгийлэл дор байгаа юм чинь хэрэв Бурхан амлалтаа биелүүлэх юм бол биднийг Ромчуудын дарлалаас ангижруулах нь гарцаагүй хэмээн бодож л дээ. Тэд улс төрийн тусгаар тогтнолыг хүлээж байсан биз. Тэгвэл Шинэ Гэрээнд Есүсийг Мессиа буюу сүмийг сэргээх Нэгэн гэдэг. Үнэндээ Тэрээр Өөрөө жинхэнэ сүм байх аж. Түүнчлэн Тэрээр Хаанчлалыг авчрах Нэгэн мөн боловч энэ нь улс төрийн хувьд бие даасан Иудейн хаанчлалыг авчрах тухай байгаагүй юм. Үнэндээ энэ нь Хаан болох Есүс Христ бол бүх дэлхийн Эзэн гэсэн мэдээ байх болно. Тэгэхээр энэ нь тэдний хүлээж байснаас арай өөр байсан боловч амласан зүйлээ бүрэн дүүрэн биелүүлсэн хэрэг байлаа

— Др. Питер Уолкер

Есүс Мессиа байсан талаар арван хоёр дагалдагчдын мэдэрч байсныг Маркийн анхны уншигчид ч мэдэрч байсан байх. Ром дахь чуулган нь Христитгэлийг сайнаар хүлээн авч байсан тэр үед таригдсан. Мөн анхны чуулганы

ихэнх хүмүүсийн адил тэд Есүсийг дэлхий дээрх хаанчлалаа бүрэн дуусгахын тулд харьцангуй хурдан эргэж ирнэ гэж найдсан байх. Харин оронд нь улиран одож буй он жилүүд нь Неро хааны доорх аймшигтай зовлон, хавчлагыг авчирсан. Тиймээс Есүс дагалдагчдынхаа хүлээсэн зүйлсийг үргэлж хийдэггүй боловч үргэлжид хүчирхэг Мессиа хэвээр байх болно гэдгийг Марк тодорхой өгүүлсэн. Тэр бол хүчирхэг Мессиа учраас цаг нь болохоор амласан ёсоороо хаанчлалаа ялалтын бүрэн дүүрэн байдлаар гүйцээх болно гэдэгт итгэгчид нь найдах боломжтой. Гэвч энэ үеийг хүртэл Тэрээр Эзэн хэвээр байх бөгөөд бидэнд тулгарсан ямар ч бэрхшээл дунд биднийг тэтгэж чадна.

Мессиагийн хүч чадлыг дүрсэлсэн Маркийн урт хүүрнэлийн дараа бид Түүний Сайнмэдээний гурав дахь гол хэсэг болох элч нар Мессиаг хэрхэн баталсан талаар авч үзнэ. Энэ тухай 8:27-30-д өгүүлдэг.

ЭЛЧ НАР МЕССИАГ БАТАЛСАН НЬ

Энэ бол Есүс Цезарь Филиппийн тосгод руу явах замд дагалдагчдаа Өөрийг нь Христ мөн хэмээн хүлээн зөвшөөрч буй талаар өгүүлдэг алдартай хэсэг юм. Үүнийг Маркийн Сайнмэдээний үндсэн гол хэсэг гэдэгтэй Марк номыг судалдаг бараг бүх эрдэмтэд санал нийлдэг.

Сайнмэдээний эхний эшлэлд Марк “Бурханы Хүү Есүс Христийн Сайнмэдээний эхлэл” гэж бичжээ. Есүс бол “Христ” буюу Мессиа байсан. Гэвч тэр эшлэлээс хойш “Христ” гэдэг үг Маркийн Сайнмэдээний хаана ч гараагүй. Марк Есүсийг Христ гэж энэ хүртэл хэлээгүй. Дагалдагч нар нь Түүнийг Христ гэж дуудсан, эсвэл Түүнийг харсан хүмүүс Түүнийг Христ гэж таамаглаж байсан эсэх, тэр байтугай чөтгөрүүд Христ гэсэн нэр томъёог ашигласан талаар тэрээр дурдаагүй.

Үнэндээ Есүсийг тодорхойлох гэж оролдсон хэн бүр буруу бодож байжээ. Тэд Түүнийг энгийн нэг гайхамшиг үйлдэгч, эсвэл эш үзүүлэгч, эсвэл Баптисч Иохан, эсвэл галзуу солиотой нэгэн, Беелзебүлд эзэмдүүлсэн хүн гэх зэргээр бодсон. Гэвч яг энэ мөчид Есүс дагалдагч нарыгаа Өөрийг нь хэн болохыг хүлээн зөвшөөрөх цаг

нь болсон гэж шийджээ. Марк 8:27-29 дээрх тэдний яриаг сонсоцгооё. Энд:

“[Есүс] Тэр шавь нараасаа —Хүмүүс Намайг хэн гэж ярьж байна вэ? гэж асуухад тэд Түүнд —Баптисч Иохан гэдэг. Зарим нь Елиа гэхэд, зарим нь эш үзүүлэгчдийн нэг гэдэг гэв. Есүс цааш нь тэднээс —Харин та нар Намайг хэн гэж хэлэх вэ? гэхэд Петр —Та бол Христ гэж хэллээ” гэсэн байна (Марк 8:27-29).

8-н бүлгийн турш үргэлжилсэн нотлох баримтын дараа элч нар эцэст нь Есүс бол Бурханы хаанчлалыг авчирсан Христ, Мессиа мөн гэдэг итгэлээ баталжээ.

Элч нар Мессиаг ийнхүү баталсны дараа Маркийн Сайнмэдээний дөрөв дэх гол хэсэг буюу Мессиагийн зовлонгийн тухай өгүүлсэн байдаг. Энэ хэсэг 8:31–15:47 хүртэл үргэлжилнэ.

Сайнмэдээнийхээ эхний хагаст Марк Есүсийн хүчирхэг үйлчлэл нь Түүнийг хэрхэн Христ мөн гэдгийг яруу тодоор баталж буйг харуулахыг зорьжээ. Гэвч яг энэ үед Марк Есүсийн мессиагийн үйл хэргийн өөр нэг талыг онцолж эхэлсэн. Энэ нь Түүний Йерусалим дахь зовлон ба үхлийн тухай юм.

ЗОВЖ БУЙ МЕССИА

Мессиагийн зовлонгийн тухай Маркийн тэмдэглэлийг гурван үндсэн хэсэгт хуваадаг. Нэгдүгээрт, Есүс дагалдагч нараа Өөрийн зовлон ба үхэлд бэлтгэж буй талаар байна. Хоёрдугаарт, Түүнийг зовлон, үхэлд турхирсан Иудейн удирдагчидтай Йерусалимд зөрчилдсөн тухай өгүүлдэг бол эцэст нь Тэрээр зовж, үхлийг амсаж буй талаар тус тус гардаг. Бид Марк 8:31–10:52 хүртэл буюу Тэрээр дагалдагч нараа өөрийнхөө үхэлд хэрхэн бэлдсэнээс эхлээд эдгээр хэсэг бүрийг судлах болно.

Бэлтгэл

Есүсийн дагалдагч нараа хэрхэн бэлтгэж байсныг гурван үндсэн хэсэгт хувааж болно. Эдгээр нь тус бүр Түүний зовлон, үхэл, амиллын тухай зөгнөж байгаагаар эхэлдэг. Эхний хэсэг нь Есүсийг Хаанчлалын Эзэн гэдэгт анхаарлаа хандуулах ба Марк 8:31–9:29 дээр бий.

Марк Бурханы сүр жавхлант хаанчлалыг дэлхийд авчрах хэний ч төсөөлөөгүй стратегийг танилцуулснаар эхэлсэн байдаг. Өөрөөр хэлбэл тэрээр Есүсийн зовлон, үхэл ба амиллын талаар тайлбарласан юм. Энэ хэсэгт заасан сургаалынхаа туршид Есүс Өөрийнхөө зовлонгийн талаар ярьсан ба Сайнмэдээнийх нь үйлчлэлийг үргэлжлүүлэх үед тэд ч бас зовох болно гэдгийг дагалдагч нартаа анхааруулсан.

Үүний дараа Марк Хувиран өөрчлөгдөлт гэж нэрлэгддэг үйл явдлын талаар 9:2-13 дээр өгүүлснээрээ Түүний онцгой эрх мэдэлд анхаарлыг хандуулдаг. Энд Есүсийн сүр жавхлан Петр, Иаков болон Иохан нарт харагдан илчлэгдсэн. Мөн Мосе, Елиа нар Есүстэй хамт гарч ирсэн нь Түүнийг Хуучин гэрээний хууль ба эш үзүүлэгийн сургаалыг баталж, үргэлжлүүлж байсныг илтгэдэг. Гэвч Бурхан Есүсийг Мосе Елиа хоёроос ч илүү хүндэлж, дуулгавартай дагахыг дагалдагч нарт тушаасан. Энэ үйл явдал Есүст бусдаас илүү үнэнч байхыг тэдэнд сануулсан. Түүнд үнэнч байх нь Бурханд болон Хуучин Гэрээндээ илчилсэн зүйлсэд нь үнэнч байх хамгийн цэвэр үнэнч итгэл хэмээн урамшуулсаар тэднийг бэлтгэж байлаа.

Эцэст нь Марк 9:14-29 дээр Есүсийн чөтгөрүүдийн дээгүүрх онцгой эрх мэдэлд нь анхаарлаа хандуулсан. Есүсийн дагалдагч нар онцгой өөр төрлийн чөтгөрийг зайлуулж чадахгүй байхад нь Тэрээр ийм чөтгөрүүдийг зөвхөн залбирлаар л хөөж гаргах боломжтой хэмээн заасан. Гэвч Тэрээр Өөрөө чөтгөрийг энгийн тушаалаар л хөөн зайлуулсан. Ийнхүү Тэрээр бусдаас давуу гэдгээ харуулж, Өөрийн хүслийг гүйцэлдүүлэх хязгааргүй эрх мэдэлтэй гэдгээ дагалдагч нартаа баталсан байдаг. Түүнийг алагдах үед тэдэнд ямар ч эргэлзээ тээнэгэлзээ, айдас хүйдэс төрж байсан хамаагүй Түүний энэхүү хүч чадал тэднийг итгэлдээ бат зогсоход нь урамшуулах ёстой аж.

Есүсийн зовлон, үхэл, амилалд бэлтгэсэн талаарх Маркийн өгүүлэх энэхүү түүхийн хоёр дахь хэсэг нь Бурханы аанчлалын үнэт зүйлсийн тухай өгүүлдэг. Энэ нь Марк 9:30-10:31 дээр бий.

Есүс Йерусалимыг үхэл амилалдаа бэлдсэн талаарх Маркийн тэмдэглэл бүрийн нэгэн адил энэ хэсэг ч мөн Тэрээр Өөрийн зовлон, үхэл, амиллаа зөгнөж буйгаар эхэлдэг. Энэ нь Марк дагалдагчдыг эдгээр үйл явдалд бэлтгэхийг онцолсон хэвээр байгааг олж харахад бидэнд тусалдаг. Уг зөгнөлийн дараа Есүс дагалдагч нараа үргэлжлүүлэн бэлтгэж, Бурхан аливаа зүйлийг хүнтэй адил шүүдэггүй гэдгээ тайлбарлав. Тиймээс тэд ямар ч зовлон, ямар ч хачирхалтай зүйл тохиолдсон, тэд ертөнцийн шүүдгээр аливааг шүүх ёсгүй байв. Харин Бурхан эдгээр үйл явдлуудыг Өөрийн хаанчлалдаа авчирч, Есүсийг алдаршуулахын тулд ашиглаж байгаа гэдэгт тэд итгэлтэй байх ёстой юм.

Марк 9:30-31 дээр Есүсийг ийнхүү зөгнөсний дараа Марк хаанчлалын үнэ цэний талаарх Түүний сургаалын талаар дурддаг. Энэ хэсэгт Есүс дэлхийн хүсэл зориг Бурханы үнэнтэй хэрхэн зөрчилддөг болохыг амьдралын таван талбарт харуулсан. Эхлээд Есүс Марк 9:32-42 дээр хүндлэлийн тухай ярьсан. Тэрээр энд Бурханы хаанчлалд хамгийн хүндлэгдсэн хүмүүс нь энэ амьдралд хамгийн бага

хүндлэл хүлээдэг хүмүүс гэдгийг онцолсон.

Хоёрдугаарт, Есүс Марк 9:43-50 дээр үнэ цэний тухай заасан. Тодруулбал, Тэрээр дагалдагчдаа Бурханы хаанчлалын зорилгод хүрэхэд нь саад болж буй бүх зүйлээс, эдгээр нь энэ амьдралд хэчнээн үнэ цэнтэй мэт санагдсанаас үл хамааран салах ёстойг захисан.

Гуравдугаарт, Есүс Марк 10:1-12 дээр гэрлэлтийн тухай өгүүлсэн. Тэрээр хүмүүний хууль илүү шударга мэт санагдаж байсан ч гэрлэлт ба салалтыг эцсийн эцэст хүний хуулиар бус Бурханы хуулийн дагуу тооцох ёстой гэж үзсэн.

Дөрөвдүгээрт, Есүс Марк 10:13-16 дээр хүүхдүүдийн тухай дахин ярьсан байдаг. Есүс өмнө нь хэлсэн авч дагалдагч нар нь хүүхдүүдийг Өөрт нь ойртуулахгүй хэвээр л байв. Хариуд нь Есүс тэдэнд Бурханы хаанчлал аль хэдийн тэдгээр хүүхдүүдийнх тул тэд хүүхдүүдийг үл тоомсорлосноороо Бурханыг эсэргүүцэж байгаа гэдгийг нь сануулсан.

Тавдугаарт, Есүс Марк 10:17-31 дээр баялгийн тухай сургасан. Энд бидний сайн мэдэх залуу баян захирагчийн тухай түүхийг өгүүлдэг. Есүс түүний мөнгөнд найддаг байдал нь Бурханы хаанчлалын үнэт зүйлсийг хүлээн авахад нь саад болж буйг ойлгуулахад тэрээр ихэд цочирдон хямарсан байдаг.

Есүс сургаалын эдгээр хэсэг бүрд Бурханы хаанчлалын үнэ цэнийг тайлбарласан. Ингэснээр дагалдагч нар нь Түүний зовлонг үхлийг болоод түүний дагалдагчид болохынхоо хувьд зовлонг тэвчиж хүлээн авахдаа илүү сайн бэлтгэгдсэн байх болно.

Есүсийн Йерусалим дахь бэлтгэлийн талаарх түүхийн гурав дахь хэсэг нь Бурханы хаанчлал дахь удирдлагын тухай өгүүлдэг. Энэ нь Марк 10:32-52 дээр гардаг. Есүс Марк 10:32-34-т зовлон, үхэл, амиллаа зөгнөсний дараа хаанчлал дахь удирдлагын асуудлыг гурван хэсэгт хуваажээ. Нэгдүгээрт, Тэрээр Марк 10:35-40-р эшлэлд Иаков, Иохан хоёр Өөрийнх нь зовлонг хуваалцах ёстой гэж хэлсэн. Тэд нэг аяганаас ууж, нэг ижил баптисм хүртэнэ гэв. Эдгээр зүйрлэл нь Есүсийн дагалдагчид Түүнд үйлчилснийхээ улмаас Түүний зовлонг ч хуваалцах болно гэсэн утгыг агуулдаг.

Хоёрдугаарт, Марк 10:40-45 дээр Есүс хаанчлалын удирдлагыг үйлчлэл юм гэдгийг тайлбарласан байдаг. Тэрээр өмнө нь хаанчлалын үнэт зүйлсийн талаар ярихдаа энэ санааг хоёр ч удаа дурдсан байдаг. Харин Тэрээр энд цаад учир шалтгааных нь талаар анх удаа тайлбарласан юм. Энэ нь Христитгэлт удирдагчид нь нүглийн төлөө зовлон амсаж, үхсэн зарцын үүргийг гүйцэлдүүлсэн Христийн үлгэр жишээг дагадаг тул зарц байх ёстой аж.

Гуравдугаарт, Есүс сохор Бартимайд энэрэл үзүүлснээр зарц-удирдагчийн жишээг харуулсан. Зарц удирдагчид зөвхөн хаанчлалд илүү их шагнал авахыг хүссэндээ бус, харин үйлчилж буй хүмүүсээ үнэхээр энэрэн хайрладаг учраас золиос гаргах ёстой.

Есүс Христитгэлт удирдагчдыг бусдаас өөр байж, хүмүүсийнхээ үйлчлэгч, зарц байхыг уриалсан. Энэ гайхамшигтай үнэнийг талаар Маркийн Сайнмэдээний 10:45 дээр өгүүлдэг. Энд Есүс Өөрийн жинхэнэ дагалдагчийн байх ёстой удирдагчийн хэв загварыг эргэн тойрны Грек-Ромын соёлоос ялган харуулдаг. Маркийн үеийн удирдлагын зонхилох ойлголт бол Ромчуудын

хүмүүст хүч, ноёрхлоо харуулах явдал л байсан. Есүс “[Би] үйлчлүүлэхийн тулд бус, харин үйлчлэхийн тулд мөн олны төлөө [Өөрийн] амиа золиос болгон өгөхийн тулд ирсэн” гэж хэлсэн. Тиймээс Есүс дагалдагчдаа Маркийн үед их түгээмэл байсан Ромын ноёрхлын загварыг дагалгүй үйлчлэгч шиг удирдах Өөрийнх нь удирдлагын хэв загварыг дагахыг асууж, тушааж байлаа.

— Др. Грегори Р. Пэрри

Есүс Бурханы хаанчлал дахь удирдлагыг дэлхийн удирдлагын хэв маягт нийцүүлэх боломжгүй гэж хэлсэн. Оронд нь Түүний Өөрийнх нь зовлонгийн үлгэр жишээг дагах хэрэгтэй байх нь.

Энэ нь зарим талаараа Ром дахь Маркийн уншигчдын урмыг хугалсан мэдээ байсан байх. Тэдний зовлон нь байх л зүйл биш бөгөөд удахгүй дуусна гэж тайвшруулахын оронд уг зовлон нь Христийг дагадаг хүмүүсийн нийтлэг жишиг мөн гэдгийг Марк батлан өгүүлсэн. Гэхдээ үүнтэй зэрэгцэн энэ мэдээ нь бас урам зориг өгөх ёстой байлаа. Чуулганы зовлон бол Христийн ялалтын төлөвлөгөөний нэгээхэн хэсэг юм. Паул Ром 8:18 дээр энэ тухай өгүүлдэг. Тэрээр энд:

“Энэ цагийн зовлонгууд бидэнд илчлэгдэх тэрхүү алдрын дэргэд юу ч биш гэж би боддог” гэжээ (Ром 8:18).

Марк Есүс дагалдагч нараа хэрхэн бэлтгэсэн талаар бичсэний дараа 11:1–13:37 дээр Есүс ба Иудейн удирдагчдын хоорондын зөрчлийн тухай дурдав.

Зөрчил

Зөрчилдөөний тухай Маркийн тэмдэглэлийг хоёр үндсэн хэсэгт хуваадаг. Нэгдүгээрт, 11:1–12:44-т гарсан эсэргүүцлийн талаарх хүүрнэлүүд. Хоёрдугаарт, 13:1-37 дээрх Чидун уулын Яриа юм.

Марк Сайнмэдээнийхээ энэ хэсэгт Есүс Иудейн удирдагчдад хэрхэн зөвийг үйлдэхийг тулган шаардсан тухай тэмдэглэжээ. Маркын Сайнмэдээний эхний хэсэгт Есүс Иудейн удирдагчидтай зөрчилдөх гээгүй байдаг. Тэрээр энэрлийн үйлчлэлийг нь эсэргүүцэж байсан хүмүүстэй л голдуу нүүр тулж байсан. Харин энэ хэсэгт Тэрээр цовдлогдох ёстой байсан тул идэвхтэйгээр зөрчил тэмцэл хийж байсан гэдгийг Марк тэмдэглэжээ.

Нэгдүгээрт, Марк 11:1-11 дээр Есүс Йерусалимд сүр жавхлантайгаар орсон нь Түүнийг Мессиа, Израилын зөвт Хаан гэж олон түмэнд тунхагласан.

Дараа нь Марк 11:12-14, 20-25-р хэсэгт Израилыг хатсан инжрийн мод хэмээн буруушааж, 15-19 дээр чуулганыг цэвэрлэсэн зэрэг нь Иудейн удирдагчдын ёс суртахуун рүү чиглэж, тэдний хүмүүсийн дундах эрх мэдэл, нөлөөг сулруулжээ.

Мөн Марк 11:27-12:12 дээр Есүс ахлах тахилч, хуулийн багш нар болон ахлагчидтай маргалдсан байдаг. Өөрийнх нь эрх мэдлийн эсрэг байх тэдний сорилтыг няцаасны дараа Тэрээр Иудейчүүдийн удирдлага бол Бурханы эсрэг

бослого гэж яллажээ. Ингэхдээ Тэрээр усан үзмийн талбай түрээслэгчдийн сургаалт зүйрлэлийг ярьсан юм. Яг энэ үед тэд Түүнийг баривчлахад бэлэн байсан боловч олон түмнээс айснаасаа болж хөдөлсөнгүй.

Дараа нь Марк 12:13-17 дээр Есүс Ромын татварын талаар фарисайчууд болон Херодынхонтой маргаж, няцаасан байдаг.

Үүний дараа Марк 12:18-27 дээр Есүс Садукайчууд амиллын тухай Бичвэрт хэрхэн заасныг буруу ойлгож байгааг нь нотолсон.

Эцэст нь Марк 12:28-44 дээр Тэрээр хуулийн багш нарыг буруушаасан байдаг. Хэдийгээр тэдний зарим нь хуулийг мэддэг гэдгийг Есүс хүлээн зөвшөөрсөн ч бүхэлдээ шунал ба ертөнцийн хүсэлд захирагддаг хэмээжээ.

Есүс тахилч нар, хуулийн багш нар, Фарисайчууд, Херодынхон, Садукайчууд зэрэг Иудейн нөлөө бүхий бүлгүүдтэй олон нийтийн өмнө ямар нэг байдлаар зөрчил тэмцэл хийж байлаа. Тэрээр эдгээр бүлэглэл болгонд Өөрийг нь үзэн ядах, үхлийг нь эрэлхийлэх шалтгааныг өгч, Өөрийг нь алахад өдөөн хатгасан.

Есүсийн Иудейн удирдагчидтай зөрчилдөх болсон хоёр дахь гол хэсэг бол Есүс болон дагалдагч нарын хоорондын яриа байв. Энэ яриа Чидун Ууланд болсон тул Чидун уулын Яриа гэдэг. Ерөнхийдөө энэ талаар Марк 13:1-37 дээр өгүүлдэг. Энэ хэсэгт Есүс дагалдагч нартаа ирээдүйд тулгарах бэрхшээлийн талаар сэрэмжлүүлсэн. Ингэснээр тэд санамсаргүйгээр унахгүй байх болно. Өөрийнх нь тухай гэрчлэхийн тулд тэднийг захирагчдын өмнө чирч авчирна гэж Тэрээр тэдэнд заасан. Тэд зодуулна. Тэд үзэн ядагдана. Тэдний гэр бүл сүйдэх болно. Тэд байгалийн гамшиг, их гай зовлонд нэрвэгдэх болно. Чухамдаа Түүнийг эргэн ирэх хүртэл хавчлага, зовлон нь чуулганы салшгүй хэсэг болно гэдгийг тодорхой хэлсэн.

Гэсэн ч Есүс дагалдагч нартаа Бурханы хаанчлалын эцсийн ялалт нь тодорхой гэдгийг баталж, тэдэнд агуу найдварыг өгсөн. Жишээ нь, Тэрээр Марк 13:26-27 дээр Өөрийн хаанчлалаа сүр хүч, алдар суу дотор бүрэн гүйцэлдүүлэх үед хэрэв дагалдагч нар нь Өөрт нь үнэнч хэвээр байвал агуу ялалт тэднийх болно гэдгийг сануулсан.

Есүсийн дагалдагчдадаа хэлсэн эдгээр үгс нь Иудейн удирдагчдыг Өөрийнх нь эсрэг турхирсаар байсан юм. Жишээлбэл, Марк 13:1-2 дээр Есүс дагалдагч нартаа сүм нурах талаар өгүүлсэн. Гэвч Марк 14:58 дээрээс харвал Түүний үгсийг дам сонсож, буруу тайлбарласнаар Түүнийг шүүх хурлын үеэр Өөрөө сүмийг устгахаар төлөвлөж байсан хэмээн хилс хэрэгт буруутгасан юм.

Есүс дагалдагч нараа бэлтгэж, Йерусалим дахь Иудейн удирдагчидтай зөрчилдсөн зэрэг Мессиагийн зовлонгийн талаарх Марк юу гэснийг бид үзлээ. Тэгэхээр одоо бид Марк 14:1–15:47 дээрх Есүсийн амссан зовлон ба үхлийн талаар харахад бэлэн болжээ.

Зовлон ба Үхлийг Амссан нь

Есүс зовлон ба үхлийг бодитоор амссан талаарх энэ түүх бидний сайн мэдэх үйл явдлуудаар дүүрэн байдаг. Үүнд: Иудагийн урвалт, Петрийн үгүйсгэлийн талаарх зөгнөл, дагалдагчид Гетсеманид Есүстэй хамт байж, залбирч чадаагүй явдал, Есүсийн баривчилгаа, хоёр удаагийн байцаалт ба Петрийн үгүйсгэл, эцэст нь Есүсийн цовдлол ба оршуулга зэрэг нь ордог.

Эдгээр нь нэг л түгшүүртэй, айдас хүргэм, харанхуй бүлгүүд юм. Энэ нь

бүтэлгүйтлээр дүүрэн байдаг. Иудейн удирдагчдын бүтэлгүйтэл, олон түмний бүтэлгүйтэл, Иудей ба Ромын хуулийн тогтолцооны бүтэлгүйтэл болон дагалдагч нарын бүтэлгүйтэл. Хавчлагад өртсөн Ромын чуулганд захидал бичихдээ, Йерусалимд Христитгэл бий болох тэрхүү төрөх мэт өвдөлт нь Ромын аль ч үеийнхтэй адил хүчтэй өвдөлт байсныг Марк тодорхой илэрхийлсэн.

Есүсийн зовлон ба үхлийг амссан талаарх Маркийн тэмдэглэлийг дөрвөн үндсэн хэсэгт хувааж болно. Энэ нь Марк 14:1-11 дээрх Есүсийг оршуулгад нь бэлдэн тосолсон талаарх түүхээр эхэлдэг. Энэ хэсэгт Марк маш чухал нарийн мэдээллийг тэмдэглэсэн байдаг. Нэгдүгээрт, ахлах тахилч нар болон хуулийн багш нар Есүсийг баривчилж, алах арга сүвэгчилж байсан талаар тэрээр өгүүлдэг. Хоёрдугаарт, нэгэн эмэгтэй Есүсийг маш үнэтэй тосоор тосолсон бөгөөд Есүс Өөрийг нь оршуулгад зориулан тосолсон гэдгийг тайлбарлав. Ийнхүү Есүс Өөрийгөө тун удахгүй үхэх болно гэдгээ хэлсэн. Гуравдугаарт, Искаротын Иудас Есүсээс урваж, ахлах тахилч нар болон хуулийн багш нартай хуйвалдах төлөвлөгөө боловсруулж эхлэв. Үүнийг бид Есүсийн зовлон, үхлийн талаарх түүхийн эргэлтийн цэг гэж харж болох юм. Түүний үхэл нь зүгээр л нэг тодорхойгүй заналхийлэл байхаа больж, удахгүй болох нь бодитой болжээ.

Дараа нь Марк 14:12-42 дээр Есүсийн дагалдагч нартайгаа өнгөрүүлсэн сүүлчийн цагуудыг тэмдэглэсэн байдаг. Маркийн хүүрнэлийн энэ хэсэг нь Марк 14:12-31 дээрх Есүс болон дагалдагч нар Сүүлчийн Зоог хүртэж байгаа тухай түүхээр эхэлдэг. Яг энэ хоолны үеэр Есүс Христитгэгчдийн Эзэний зоогийн ёслолын үндсийг тавьсан юм. Есүс үүгээрээ мөн дагалдагч нараа Өөрийн зовлон ба үхэлд бэлтгэх эцсийн бэлтгэлийг хийсэн. Жишээлбэл, тэд бүгд Өөрөөс нь холдон одох болно гэдгийг сануулж, Петрийн үгүйсгэлийг ч зөгнөсөн.

Сүүлчийн Зоогийн дараа тэд Гетсемани цэцэрлэгт очсон болохыг Марк 14:32-42 дээрээс харж болдог. Энэ хэсэгт бичсэнээр Есүс гүнээ зовж, шаналан, үхэх хүртлээ уй гашууд автсан. Тэрээр цовдлогдохоо хүлээж маш их зовж байсан нь тодорхой.

Марк 14:43–15:15 дээрх Есүсийн зовлон ба үхлийн талаарх гурав дахь хэсэг нь Есүсийн баривчилгаа болон байцаалтын тухай байдаг. Энэ хэсэг нь Түүний дагалдагч болох Искаротын Иудас Есүсээс урваснаар эхэлдэг ба Марк 14:43-52 дээр гардаг. Тэгээд Марк 14:53-65 дээр Иудейн удирдлагын өмнө Түүнийг шүүн байцааж байгаагаар үргэлжилдэг. Дараа нь бид Марк 14:66-72 дээрээс Петр Есүсийг мэддэг, дагадаг гэдгээ үгүйсгэсэн талаар олж уншина. Эцэст нь бид Марк 15:1-15-р эшлэлээс Ромын захирагч Пилатын өмнө Түүнийг байцаан шүүж тухай уншдаг. Ийнхүү Есүс доромжлол гутамшгийг амссаны эцэст ташуурдуулж, дараа нь цовдлуулахаар Ромын цэргүүдийн гарт тушаагдав.

Есүсийн зовлон ба үхлийг амссан талаарх Маркийн тэмдэглэлийн дөрөв дэх хэсэгт Түүний цовдлолын тухай Марк 15:16-47-д өгүүлнэ. Энэ хэсэг нь Есүсийг Ромын цэргүүдэд тушааж, зодуулж, доромжлуулж, энгийн гэмт хэрэгтэн шиг загалмайд цовдолж буйгаар эхэлдэг. Хүний нүдээр харвал Түүний эдгээр зовлон нь даахын аргагүй байлаа.

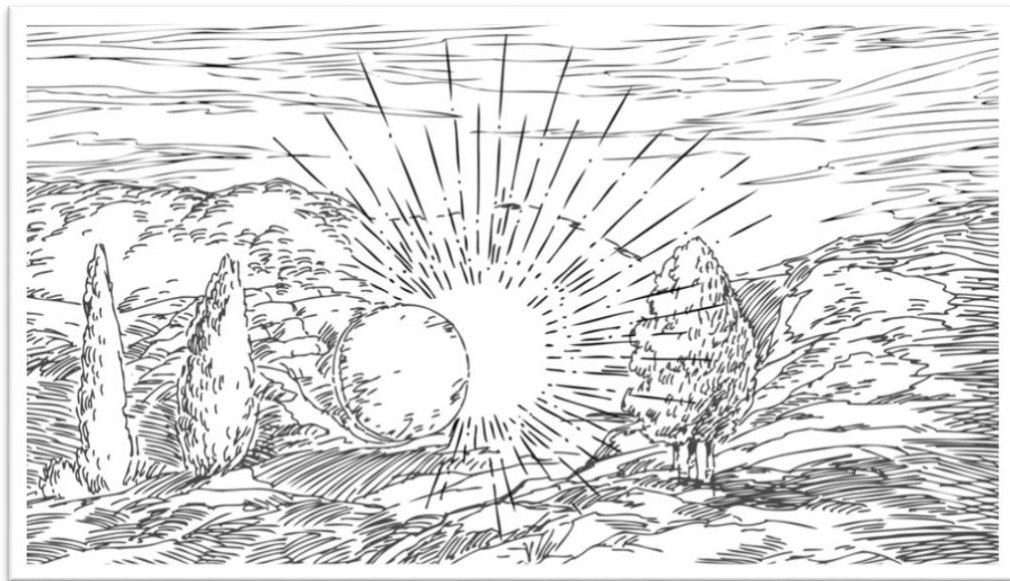
Есүс Ромчуудад ийнхүү доромжлогдон зовсон үйл явдал нь Марк номын анхны уншигчид болох Ромын Христитгэгчидтэй шуудхан л маш хүчтэйгээр холбогдох байлаа. Тэд өөрсдийн Эзэний амссан зовлон ба өөрсдийн туулж буй зовлон нь ижил болохыг олж харан, Түүний эр зоригийг бэрхшээл хавчлагаа даван

туулах урам зориг болгон авах ёстой байсан.

Гэвч Есүсийн зовлонгийн хамгийн аймшигт хэсэг бол дэлхий ертөнцийн нүгэл хилэнцийг Түүнд тохож, Бурхан Эцэгийн уур хилэн Түүн дээр буусан явдал байв. Ингээд эцэст нь нас барсных нь дараа Амралтын өдрөөс өмнө цаг бараг үлдээгүй тул шарилыг нь бэлтгэлгүй булшинд тавьсан юм.

Энэ хүртэл бид Мессиагийн Тунхаглал, Хүч чадал, Элч нарынх нь Баталгаажуулалт болон амссан зовлон ба үхлийнх нь тухай авч үзлээ. Одоо харин бид Марк 16:1-8 дээрх Мессиагийн Ялалтын талаар судлахад бэлэн боллоо. Энд Марк Эзэний амиллыг дүрсэлсэн байдаг.

МЕССИАГИЙН ЯЛАЛТ

Энэ хэсгийн талаар судлахаасаа өмнө Маркийн Сайнмэдээ нь 16:8 хүрээд төгсдөг хэмээн хэлснээ эхлээд тайлбарлах хэрэгтэй. Тэгэхээр бидний гарт буй ихэнх Библид уг бүлэг хорин эшлэлтэй байдаг шүү дээ. Гэвч эдгээрийн ихэнх дээр нь уг номын хамгийн найдвартай эртний гар бичвэрүүдэд 9-20-р эшлэл байдаггүй гэдгийг тэмдэглэсэн байдаг.

Маркийн эртний Грек гар бичвэрүүдэд гурван өөр төгсгөл байдаг. Нэг бүлэг гар бичвэрүүд нь 8-р эшлэлээр төгсдөг. Хоёр дахь бүлэг нь 20-р эшлэлээр төгсдөг бол Гурав дахь бүлэг нь 8-р эшлэлийн дараа хоёр өгүүлбэр бүхий төгсгөлтэй байна.

Бүхий л баримтыг сайтар судалбал Марк 8-р эшлэлээр Сайнмэдээгээ дуусгасан гэх дүгнэлтэд ихэнх судлаачид хүрдэг. Хамгийн эртний бөгөөд хамгийн чухал гар бичвэрийн уламжлалууд нь хамгийн богино төгсгөлийг эх хувилбар гэж үздэг.

“Тэднийг айдас жихүүдэс эзэмдсэн” гэсэн өгүүлбэрээр Марк Сайнмэдээгээ төгсгөсөн гэх нь бичээчдэд таагүй санагдсан тул нөгөө хоёр төгсгөлийг нэмсэн бололтой гэж олон эрдэмтэд үздэг. Гэхдээ энэ бичээчдийн таагүй байдал нь үндэслэлгүй юм. Үнэн хэрэгтээ айдас, цочрол, гайхширлын сэдэв нь энэ

Сайнмэдээний туршид үргэлжилдэг. Тиймээс айдсыг онцлох нь энэ онцгой Сайнмэдээг төгсгөх маш тохиромжтой арга мөн. Үнэн хэрэгтээ энэ нь Маркийн анхны хүлээн авагчдын туулж буй зүйлсэд сайн нийцдэг. Тэд Есүсийг амилсны дараа хүртэл хавчлагатай тулгарахдаа тэд Есүсийн анхны дагалдагч нар ч гэсэн айдастай байсныг мэдээд тайвширсан нь дамжиггүй.

Одоо Марк 16:1-8 дээрх Есүсийн амиллын талаарх түүх рүүгээ орцгооё. Марк дээрх Есүсийн амиллын түүх нь бусад Сайнмэдээний түүхээс богино байдаг. Гэвч ийм товч байгаа нь уг номын тоймтой бүрэн нийцдэг. Сайнмэдээний эхэнд буй Мессиагийн талаарх Тунхаглал нь маш богино байсан төдийгүй гол хэсгийг нь бүрдүүлдэг Элч нарын Баталгаа нь ч мөн адилхан байсныг та бүхэн санаж байгаа байх.

Мессиагийн Ялалтын талаарх уг хэсэг нь Есүс үхэж, оршуулагдсаны дараа гурав дахь өдөр нь биеийг нь тослохоор Түүний булшинд ирсэн эмэгтэйчүүдийн түүхээр эхэлдэг. Тэдэнтэй тэнгэрэлч уулздаг бөгөөд түүний мэдээ нь тун тодорхой байв. Есүс үйлчлэлийнхээ туршид олон удаа зөгнөсөн шигээ үхлийг дийлж, ялалт байгуулан амилжээ. Марк 16:6-8 дээр юу гэснийг сонсоцгооё. Энд:

“Тэр [тэнгэр элч] тэдэнд "Бүү гайх"... "Тэр амилсан! Тэр энд байхгүй. Харагтун, Түүнийг тавьсан газар энэ байна... Тэднийг айдас жихүүдэс эзэмдсэн тул булшнаас гарч гүйв. Тэд айснаасаа болоод хэнд ч юу ч хэлсэнгүй” гэжээ (Марк 16:6-8).

Маркийн хүүрнэлийн хам сэдэвт эмэгтэйчүүдийн хариу үйлдэл ямар байсныг таамаглах бүрэн боломжтой байв. Тэднийг айдас, жихүүдэс эзэмдсэн байлаа. Энэ Сайнмэдээн дэх бүхий л хүмүүс Бурханы хүчирхэг оршихуйг хараад цочрол, гайхширал ба айдаст автсан байдаг.

Марк энд хатуу үнэнийг зөөлрүүлсэн харагддаг л даа. Уг нь энд эмэгтэйчүүдийг явж, Түүний амилсан гэдгийг тунхагла хэмээн тушаасан байна. Гэвч үүний оронд тэд айж, зугтаан, хэнд ч юу ч хэлээгүй юм. Гэсэн ч бид хоёр мянган жилийн дараа үүнийг уншиж байгаа болохоор энэ нь түүхийн төгсгөл биш гэдгийг мэднэ. Өөрөөр хэлбэл Бурханы үнэн ялсан гэдгийг мэднэ. Тиймээс бид хүмүүний бүтэлгүйтэл ба Бурханы зорилго, итгэмжит байдал нь хоорондоо зөрчилддөг гэдгийг Бичвэрээс дахин дахин олж хардаг.

— Др. Роберт Л. Плуммер

Бурханы ард түмэн энэ амьдралдаа сул дорой байдал болоод хэрэгцээг байнга мэдэрнэ. Энэ нь Маркийн Ром дахь анхны хүлээн авагчдын хувьд үнэн байсан бөгөөд олон зууны туршид чуулганд ч мөн үнэн хэвээр байна. Гэвч Сайнмэдээний сайхан мэдээ нь бол Бурханы хаанчлал аль хэдийн ирчхээд байгаа явдал юм. Мессиа нь Бурханы хүмүүсийн дайснуудыг, бүр эцсийн дайсан болох үхлийг хүртэл ялсан. Мөн энэ л шалтгааны улмаас Бурханы ард түмэн хаанчлалын Сайнмэдээний дайснуудтай зоригтойгоор нүүр тулж чадна. Ялалт аль хэдийн биднийх болсон.

Маркийн Сайнмэдээний тухайн цаг үеийн нөхцөл байдал, бүтэц ба агуулгыг

авч үзсэн тул одоо бид зарим гол сэдвүүдийг үзэхэд бэлэн болжээ.

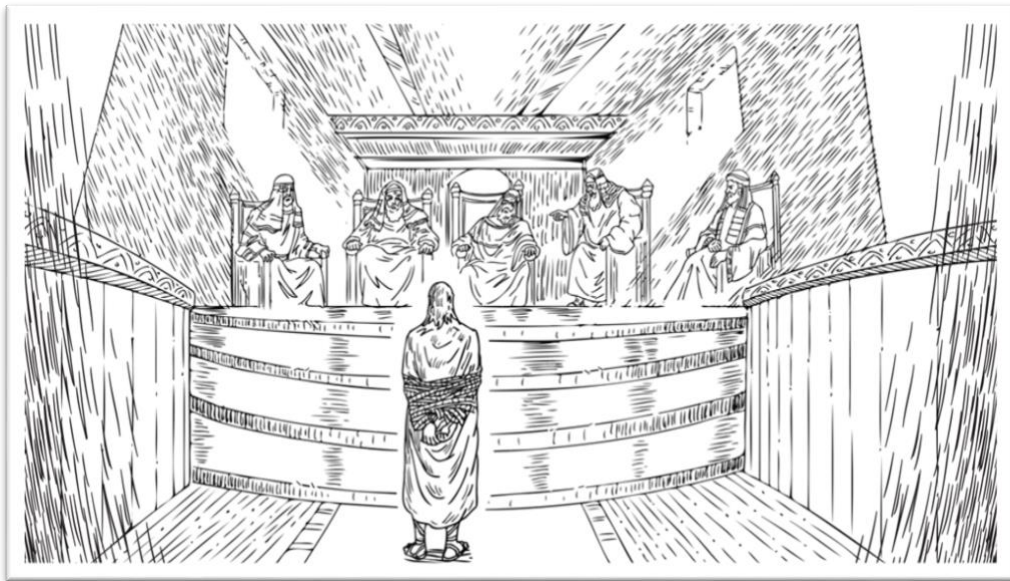
ГОЛ СЭДВҮҮД

Есүсийг Мессиа ба Христ юм хэмээн тодорхойлох нь Маркийн Сайнмэдээний хамгийн чухал сэдэв гэдэг нь эргэлзээгүй. Марк уншигчдаа Есүс үнэхээр тэднийг нүглээс нь аврахаар ирсэн гэдэгт итгэлтэй байгаасай хэмээн хүссэн. Есүс бол үхлийг дийлсэн хаан байсан. Тэр хүчирхэг, аймшигтай, зогсошгүй, сүр жавхлантай байсан. Тэр бол Бурханы хаанчлалыг дэлхий дээр авчран, тэднийг аврахаар ирсэн Золигч байсан. Тэгээд тэд Түүнийг цаашид харж чадахгүй байсан ч Тэр бүхнийг хяналтдаа байлгаж, эхлүүлсэн авралаа дуусгахын тулд буцаж ирнэ хэмээн амласан.

Энэ хичээлээрээ бид Есүс бол Мессиа юм гэх ойлголтыг хоёр сэдэвт хуваан үзэх болно. Нэгдүгээрт, бид Есүсийг зовлонт зарц болох Мессиа гэдгийг үзэх болно. Хоёрдугаарт, бид Түүнийг ялагч Хаан болох Мессиа гэдгийг тус тус судлах болно. Есүс бол зовлонт зарц гэдгийг эхлээд харцгаая.

ЗОВЛОНТ ЗАРЦ

Есүс бол зовлонт зарц гэдгийг бид гурван хэсэгт хуваан авч үзнэ. Юуны өмнө бид Мессиагийн талаарх Иудейчүүдийн хүлээлтүүдийн заримаас дурдах болно.

Есүс байсан зовлонт зарц.

Хоёрдугаарт, бид зовлонт зарцын хувьд Есүсийн үйлчлэлийн мөн чанарыг товчхон онцолж харна. Гуравдугаарт, бид Марк уншигчдаа Есүс бол Мессиа юм гэдэгт хэрхэн зөв зүйтэй хариу үйлдээсэй хэмээн хүссэн тухай ярилцах болно. Юуны өмнө Есүсийн үед нийтлэг байсан Мессиагийн талаарх Иудейчүүдийн хүлээлтүүдийг харцгаая.

Иудейчүүдийн Хүлээлт

Христийн цаг үеэс өмнөх олон зуун жилийн турш Израилчуудын дийлэнх нь Амлагдсан Газрын гадна амьдарч байжээ. Мөн уг нутагтаа үлдэгсэд нь харь үндэстний захирагчдын дарангуйлал дор зовж шаналж байв. Эхлээд Вавилончууд, дараа нь Меде ба Персүүд, дараа нь Грекчүүд, эцэст нь Ромчуудын дор ийнхүү зовж байлаа. Энэхүү урт удаан зовлон нь Иудей теологичдийг Бурхан Израилын хаанчлалыг сэргээхийн тулд чөлөөлөгч Мессиаг илгээнэ гэсэн Хуучин Гэрээний зөгнөлүүдийг онцлон тэмдэглэхэд хүргэсэн.

Иудейн Мессиагийн талаарх найдварууд нь олон янз байв. Жишээлбэл, Ромын эрх мэдлийн эсрэг бослого гаргаснаар Израил Мессиагийн ирэх өдрийг түргэсгэхийг Бурхан хүсэж байна хэмээн zealотууд итгэдэг байв. Мөн дэлхийн сүйрлийг онцолдог янз бүрийн бүлгүүд Бурхан дайснаа устгаж, хүмүүсээ сэргээхийн тулд ер бусын аргаар хөндлөнгөөс оролцоно гэдэгт итгэдэг байжээ. Харин Фарисайчууд гэх мэт хуульчлагчид нь Израил хуулийг дуулгавартай дагах хүртэл Бурхан хөндлөнгөөс оролцохгүй гэж итгэдэг байв. Тийнхүү Есүсийн өдрүүдэд Мессиаг ирэхийг тэсэн ядан хүлээж байсан олон хүн байлаа.

Тэр даруу, зовлонт зарцын дүрээр ирсэн. Мессиагийн талаарх Иудейчүүдийн найдвар нь олон зууны өмнөх Давидын хаанчлалтай адил энэ дэлхий дээр улс төрийн хувьд засаглан захирах Мессиа байв. Гэвч Есүс дэлхий дээрх үйлчлэлийн хугацаанд ийм төрлийн хаанчлалыг байгуулах гэж оролдсон ч үгүй. Энэ нь олон хүн Түүнийг Мессиа гэж үзэхээс татгалзахад хүргэсэн.

Сонирхолтой нь Мессиа бол зовлонт зарц гэсэн санаа нь үнэндээ шинэ зүйл биш байжээ. Хуучин Гэрээний эш үзүүлэгч Исаиа нь Мессиагийн энэ үүргийг, ялангуяа Исаиа 53-р бүлэгтээ дурдчихсан байсан. Шинэ Гэрээ үүнийг Есүстэй холбоотой гэдгийг байнга хэлдэг. Хэрэв Есүс *зовж*, үйлчлээгүй байсан бол Хуучин Гэрээний Мессиагийн шаардлагуудыг биелүүлэхгүй байсан гэдгийг ч бид хэлж чадна. Тийм учраас Есүсийн зовлонт үйлчлэл нь Түүнийг Христ гэдгийг үгүйсгэхээс илүү Тэрээр үнэхээр Христ мөн гэдгийг батлах баталгаа мөн. Гэвч Есүсийг амьд ахуйд цөөн хүн л Хуучин Гэрээний энэхүү сэдвийг хэрсүү ажигласан байдаг. Тэдний ихэнх нь Мессиагийн талаарх тухайн үеийн Иудейчүүдийн таамаглалд үнэнч байсан тул Түүнийг ирэхэд нь таниагүй юм.

Хуучин Гэрээнд Мессиагийн талаарх үзэл баримтлал нь маш чухал байсан нь тодорхой. Мессиа бол Тослогдсон Нэгэн, тослогдсон Хаан мөн. Үнэхээр Израил дуулгавартай байж, хүмүүн хааныг шаардаагүй байсан бол Христ хэрхэн ирэх байсан бол? Гэдэг асуулт тун сонирхолтой. Гэвч тэд шаардсан. Тиймээс та нар ард түмэндээ санаа тавьдаггүй, дэлхий дээр Бурханы шударга ёсыг тогтоодоггүй, хувиа хичээсэн "тослогдсон хүмүүс" -ийн залгамж халаатай болсон шүү дээ. Тэгээд л энэхүү хүлээлт нь Хуучин Гэрээнд гарч ирсээр байгааг та олж харна. "Өө, бидэнд ирэх ёстой байсан Мессиа нь яг л тэр хэвээрээ ирж болсонгүй юу?" Ингээд та бүхэнд ирж буй Хааны энэ зураглал байна. Гэхдээ онцгойлон Исаиагийн хувьд энэ ирж буй Хаан болоод Ариун

Сүнсний хооронд гайхалтай холбоос байдаг. Хуучин Гэрээний хүмүүс Мессиаг хүсээд зогсохгүй мөн тэднийг Торад дуулгавартай байхад туслах Ариун Сүнсний ирэлтийг мөн хүлээж байв. Тиймээс Исаиа онцгойлон Мессиа болон Сүнсний хоорондын харилцааг хэрхэн дүрсэлж байгааг харах нь үнэхээр сонирхолтой. Ирэх хаан нь Сүнсээр дүүрч, Сүнсээр тослогдох болно. Тэр бол Сүнсээр дамжуулан ярьдаг Нэгэн байх аж. Тиймээс л амилсан Есүс тэдэнд "Йерусалимыг орхилгүй, Эцэгийн амласныг хүлээ" гэж хэлэхэд элч нар гайхаагүй гэж харагддаг. Энэ нь тэд "Өө, эцэст нь нэг юм "Би Ариун Сүнсийг та нарт өгнө" хэмээн Мессиагаас сонсохыг хүссэн зүйлийг маань Тэр хэллээ" гэж бодсон байх. Харин тэдний хийгээгүй зүйл бол Бурханы шударга ёсны энэ үе болоод Сүнсний эрин үеийг авчрахын тулд Мессиа ямар өртөг төлөхийг ойлгосонгүй. Тэд Исаиа 53-р бүлгийг 11 бүлэгтэй нь холбож үзсэнгүй. Шударга ёс, амар тайвны хаанчлал болон Сүнсний амь амьдралыг авчрахын тулд Мессиа үхэх ёстой гэдгийг тэд холбож ойлгоогүй юм.

— Др. Жон Освалт

Иудейчүүдийн эдгээр хүлээлтүүдийг бүү мартаарай. Одоо зовлонт зарц болох Есүсийн үйлчлэл рүү анхаарлаа хандуулцгаая.

Есүсийн Үйлчлэл

Есүс үхлээрээ ялалт байгуулсан тул гайхширал төрүүлэм Мессиа байлаа. Сайнмэдээнийхээ эхэнд Марк Түүнийг эцэст нь загалмайд цовдлогдоход хүргэсэн зөрчлүүдийн талаар өгүүлж байсан. Сайнмэдээний хоёрдугаар хагас нь юун түрүүнд Есүсийн удахгүй амсах зовлон ба үхлийн талаар өгүүлж байсан бол дараа нь Тэрээр зовлон ба үхлийг хэрхэн бодитоор амссан тухай өгүүлдэг.

Энд Есүсийн зовлонг онцолсонтой зэрэгцээд Түүний үйлчлэлийг онцлон тэмдэглэж байна. Тэрээр олон хүмүүсийг эдгээж, үйлчилсэн. Тэрээр гэмтнүүдийг золихын тулд амиа өгсөн. Тэрээр Бурханы ард түмний төлөө Бурханы хүслийг алхам тутамдаа дуулгавартай дагадаг байв.

Зовлон ба үйлчлэлийн талаар хамтад нь хүчтэй онцлон харуулсан хэсэг бол Марк 10:35-45 юм. Энэ хэсэгт Иаков, Иохан нар хаанчлалд нь хүндэт байранд суухыг хүсдэг. Тэгэхэд нь бусад арван дагалдагч нь тэдний алдар хүндийн төлөөх уг хүсэлд нь зэвүүцдэг. Гэвч Есүс арван хоёрыг бүгдийг нь зэмлэсэн. Тэрээр тэднийг үйлчлэлд уриалж, амьдралаараа үлгэрлэн харуулсан.

Зарц-удирдлага гэдэг нь удирдагчийг үйлчлэлийн идэвхтэй амьдралтай байж, Паулын хэлснээр бусдыг босгон байгуулан, дэмжиж, бусдад үйлчлэхийн төлөө өөрсдийгөө зориулахыг шаарддаг. Тиймээс удирдагч нь зүгээр л тушаал өгөөд яв, хий гэж хэлдэггүй. Мэдээж, тушаал өгдөг. Гэвч удирдагч нь зорилго,

зорилтоо биелүүлэхэд нь чиглүүлдэг. Энэ нь Паулын ажил хөдөлмөрийн тухай ярьсан зүйлсийг надад санагдуулдаг. Тэрээр өөрийгөө бусдаас илүү хөдөлмөрлөсөн гэсэн байдаг. Тиймээс энэ нь танд зарц удирдагч байх, хүмүүсийн дунд байж, ачааг нь үүрэлцэн аварч, туслах нь юу гэсэн үг болохыг маш сайн ойлгуулах болно.

— Рев. Ларри Кокрелл

Ийм төрлийн удирдлагын тухай Марк 10:45 дээр Есүс өгүүлсэн нь бий. Тэрээр энд:

“Учир нь Хүний Хүү үйлчлүүлэхийн тулд бус, харин үйлчлэхийн тулд мөн олны төлөө амиа золиос болгон өгөхийн тулд ирсэн билээ” гэжээ (Марк 10:45).

Удирдлага манлайлал бол Бурханд болон удирдуулж буй хүмүүст үйлчлэх нэг хэлбэр гэдгийг Есүс тодорхой хэлсэн. Манлайлал бол алдар хүнд олох боломж биш. Харин ч эсрэгээрээ энэ нь удирдагчдын үүрдэг илүү их ачаа зовлон юм. Үнэндээ бусдад үйлчлэх зорилго нь эцэстээ Түүнийг үхэлд хүргэнэ гэдгийг Есүс мэдэж байсан. Гэхдээ Тэрээр энэхүү зорилгоо хүлээн авсан байв. Мөн Тэрээр дагалдагч нартаа ч энэхүү ачаа зовлонг хүлээн авахыг тушаасан юм.

Тэгэхлээр Марк биднийг Есүс бол Хуучин Гэрээнд зөгнөгдсөн зовлонг зарц мөн гэдгийг ойлгоосой хэмээн хүсэж байгаа харагддаг. Сайнмэдээний эхний хагаст Есүсийг Хаан гэдгийг маш их онцолсон бол хоёрдугаар хагаст Түүний зовлон ба үхлийн талаар өгүүлдэг. Магадгүй түлхүүр эшлэл нь Марк 10:45 байх. Энд “Хүний Хүү үйлчлүүлэхийн тулд бус, харин үйлчлэхийн тулд мөн олны төлөө амиа золиос болгон өгөхийн тулд ирсэн билээ” гэсэн байдаг. Мөн энэ онцгой эшлэл нь бид үнэндээ өөрсдийн эрхийг эдлэлгүй хажуу тийш нь тавьж, харин Сайнмэдээ болон хаанчлалын тэлэлтийн төлөөх Есүсийн зарцын үлгэр загварыг дагах ёстойг гэсэн хам сэдвийн хүрээнд байдаг. Үүгээрээ марк бээр дагалдагч нар тэнгэрт хүндэт суудалд залрахыг хүссэнтэй адил бид ч амьдралдаа эзэн сууж, нэр төрийг хүсэмжлэхгүй байхыг үлгэрлэн харуулжээ. Харин бид бусдын төлөө Өөрийгөө сайн дураараа золиосолсон Христийн үлгэр жишээг дагадаг бөгөөд энэ нь бидний дагах загвар мөнөөс мөн.

— Рев. Др. Саймон Виберт

Тиймээс хэрэв бид Есүсийн тушаасан ийм төрлийн зарц удирдлага ямар байдгийг эргэцүүлэх юм бол Тэрээр энэ талаар Сайнмэдээний номуудад хэрхэн харуулсныг харж болно. Есүс өөр

өөр хүмүүстэй уулзаж, тэдний хэрэгцээнд хүрэхдээ хийсэн эхний үйлдэл нь Тэр маш сайн сонсдог байсныг олж харна. Тэр тэдэнтэй яг байгаа газарт нь хүрч, уулздаг. Тэрээр тэдний амьдралын материаллаг болон сэтгэл хөдлөлийн хэрэгцээнд ч анхаарсан байдаг. Тэрээр үнэхээр тэдний хэлж буй үгсийг сонсоод зогсохгүй, ард нь нуугдаж буй санааг ч тунгаан сонсдог байлаа. Жишээлбэл, Есүс нэгэн удаа хүү нь олон жил чөтгөрүүдэд эзэмдүүлэн зовж, түүнээсээ болж ямар ч найдваргүй болж, эвлэрсэн нэгэн эцэгтэй тааралдсан тухай бид Маркийн Сайнмэдээнээс олж уншдаг. Тэр "итгэлгүй байгаад минь туслаач" хэмээн хэлсэн байдаг. Тиймээс Есүс түүнийг зэмлэлгүйгээр түүнд хариулж, хүүг нь эдгээдэг. Тэгээд дараа нь бид Есүс хаашаа явж байгаа талаарх шилжилтийн тухай олж уншдаг. Есүс дагагчдынхаа гэмийн төлөөсийг төлж, амиа өгөхөөр Йерусалим руу явж байлаа. Тухайн үеийн соёлын хувьд бол өөртөө авах алдар нэрийг хойш тавиад, тэгээд дагагчдынхаа төлөө амиа өгч байгаа нь золиос бүхий хайрын илэрхийлэл мөн. Энэ бол Сайнмэдээнд харуулсан Есүсийн үлгэр загвар юм. Өөрөөр хэлбэл Тэрээр уулзсан хүмүүстээ анхаарал халамж тавьж, тэднийг сонсож, тэгээд эцэст нь Йерусалим руу тэднийг төлөө амиа өгөхөөр явсан. Үүнийг л зарц удирдагч гээд байгаа юм шүү дээ.

— Др. Грегори Р.Пэрри

Мессиагийн талаарх Иудейчүүдийн хүлээлтүүд болон Есүсийн үйлчлэлийн талаар бид үзлээ. Одоо Есүс бол Христ юм гэдэг талаар судалцгаая. Марк уншигчдаа Есүсийг яг л ийнхүү хараасай хэмээн хүсэж байсан юм.

Зохих Ёсны Хариу үйлдэл

Есүс дагагчид нь зовох болно гэж заасан. Тэд нийгмээс ирэх эсэргүүцэлтэй тулах болно. Тэд гэр бүлтэйгээ зөрчилдөх болно. Тэд чөтгөрийн хүчинд соригдож, зовох болно. Тэд хавчигдаж, зарим нь бүр алагдах болно. Гэвч Тэрээр тэдний үнэнч байдал, тэсвэр тэвчээрийг шаардсан хэвээр л байна. Энэ санааг Марк 12:30 дээр Есүс хэрхэн дүгнэснийг харцгаая. Энд:

“Чи Эзэн Бурханаа бүх зүрх, бүх сэтгэл, бүх оюун ухаан, бүх хүч чадлаараа хайрла” гэжээ (Марк 12:30).

Өөрийн ард түмнийхээ амьдралд тавьсан Бурханы шаардлагыг бүрэн цогц онцолсон Дэд хууль 6:5-г Есүс энд дурдсан. Бид байгаагаараа, амьдралынхаа бүхий л тал дээр Бурханд бүрэн зориулагдах ёстой.

Есүсийг дагах нь золиос, зовлонгийн зам юм. Гэсэн ч Тэрээр биднээс өөрт нь бүхнээ зориулж, Түүний хаанчлалын төлөө энэ дэлхийн доромжлон басдаг замаар амьдрахад бэлэн байхыг шаардсаар л байна.

Зөвхөн нэг жишээ болгон Марк 10:17-31 дээр буй баян, залуу захирагчийн түүхийг авч үзье. Тэрээр Есүс дээр ирээд мөнх амийг өвлөхийн тулд юу хийх ёстойгоо асуухад Тэрээр түүнд бүх эд хөрөнгөө зарж, ядууст өг гэж хэлсэн. Гэвч Есүсийн шаардлага баян залуу захирагчийн дааж чадахаас ч илүү байсан тул тэрээр сэтгэлээр унаад, буцсан юм. Есүс дагалдагч нартаа "баян хүн Бурханы хаанчлалд орохоос тэмээ тэвнийн сүвэгчээр нэвтрэх нь илүү хялбар" учраас гайхах хэрэггүй гэжээ. Тэрээр цааш нь дагалдагчдадаа гэр бүл, гэр орон, эд хөрөнгөө орхиход бэлэн байх хэрэгтэй гэв. Тэд хавчигдахад бэлэн байх ёстой байв. Тэд бүр Түүний төлөө амиа өгөхөд ч бэлэн байх ёстой байлаа. Есүс Марк 8:34-35 дээр энэ тухай хэлэхдээ:

“Хэн нэг нь Миний араас дагахыг хүсвэл тэр өөрийгөө үгүйсгэн, загалмайгаа үүрч Намайг дага. Хэн амиа аврахыг хүснэ, тэр түүнийгээ алдана. Харин хэн Миний төлөө, сайнмэдээний төлөө амиа алдана, тэр түүнийгээ аварна” гэжээ (Марк 8:34-35).

Христитгэгч бүр ямар нэг байдлаар үүрэх загалмайтай байдаг. Гэвч авралын ерөөл ба сүр жавхлан нь энэ золиосоос илүү үнэ цэнтэй.

Учир нь нэг талаас Есүс загалмайгаа үүр гэж хэлсэн байхад Петрийн амьдралд гартаа илд барьж эсрэг чиглэлд явсан тохиолдлууд ч байсан ажээ. Тэр тэргүүн тахилчийн чихийг тасалсан. Энэхүү загалмай юу эсвэл илд үү гэх асуудал олон зууны турш чуулганы асуудал байсаар ирснийг та харж байна уу? Бид хүний гоц ухаан, эсвэл хүний арга, хүний мэргэн ухааны замаар явдаг уу? Эсвэл бид өөрсдийгөө үгүйсгэн, Есүсийг дагаснаар өөрсдийгөө үхүүлдэг үү? Бас Өөрийн Хүүгээр дамжуулан Бурханы өгдөг сүр жавхланг гагцхүү Есүсийн замыг дагаж, загалмайн замаар л явснаар олддог гэдгийг Тэрээр тодорхой хэлсэн. Тиймээс бид хэрхэн буулт хийх, хаана буулт хийх вэ гэдэг нь чухал биш, харин чухамдаа бид Есүсийг дагах уу? гэдэг нь чухал байдаг. Хүмүүс ийнхүү Есүсийг дагах зорилгодоо үнэнч байх үед, мөн Есүсийн зам бол загалмайн зам бөгөөд Түүнийг дагах нь өөрийгөө үхүүлж, Түүний төлөө амьдрах явдал гэдгийг ойлгох үед буулт хийх хийхгүй, нэгдэх нэгдэхгүй байх асуудал нь яндаа шийдэгддэг юм аа. Өөрөөр хэлбэл бид загалмайн мөн чанараар амьдралаа хэлбэржүүлж байгаа цагт эдгээр нь шийдэгддэг.

— Рев. Майкл Ж. Глодо

Дагалдагчийн амьдрал нь хүнд хэцүү зам мөн. Үнэн хэрэгтээ Есүсийн хэлснээр Бурханы хаанчлалд орохын тулд өөрсдийн хүч чадалдаа дулдуйдвал ямар ч боломжгүй аж. Харин Марк 10:27 дээр Есүс дагалдагч нараа хэрхэн урамшуулсныг сонсоцгооё. Тэрээр энд:

“Энэ нь хүмүүст боломжгүй боловч Бурханы хувьд өөр. Учир нь Бурханд бүх юм боломжтой” гэсэн байдаг (Марк 10:27).

Есүсийн шаардсан эрс шийдэмгийгээр дуулгавартай дагах хүч бидэнд байдаггүй. Гэхдээ Бурханд байдаг. Мөн Тэрээр биднийг хаанчлалдаа орохыг баталгаатай болгохын тулд бидний дотор буй хүчийг ашигладаг.

Бидний хийж чадах хамгийн муу зүйлсийн нэг бол Ариун Сүнсний хүчнээс ангид Христ дотор өсөж, ариусгагдаж, ариун, зөвт байдалд өсөхийг эрэлхийлэх явдал юм. Энэ нь Бурханд таалагддаггүй бөгөөд биднийг авраад тэгээд ариусгахаар ажиллаж буй Бурханд түшиглэхгүй байгаа хэрэг мөн. Тиймээс Сүнсний ажил, Сүнсний хүч нь бидний амьдралаас гарч буй аливаа сайн сайхан хийгээд амьдралын маань өсөлтөд зайлшгүй чухал юм. Гайхалтай нь Есүс бол хүмүүн чанараараа бидний үлгэр жишээ учраас бид Түүний амьдралаас яг ийм зүйлийг хардаг. Түүнийг баптисм хүртэх үед Ариун Сүнс ирж, хүчирхэгжүүлэн, удирдан чиглүүлж, үйлчлэлийнх нь эхэнд тосолсноор амьдралд нь ажилласан байдаг. Бүр үүнээс ч өмнө тэрээр ариун сүнсээр олдож, Бурхан хүмүүн болж ирсэн байдаг. Мөн Сүнс Түүнийг сориулахаар цөл рүү хөтөлснийг бид хардаг. Сүнс ирж, Түүнд үйлчилдэг. Сүнс Христийн амьдралыг хүчирхэгжүүлж байсан. Тиймээс энэ нь Түүнийг дагалдагчдын амьдралд ч мөн хүчирхэгжүүлэх үйлсээ хийдэг нь тодорхой.

— Др. К. Эрик Тоеннес

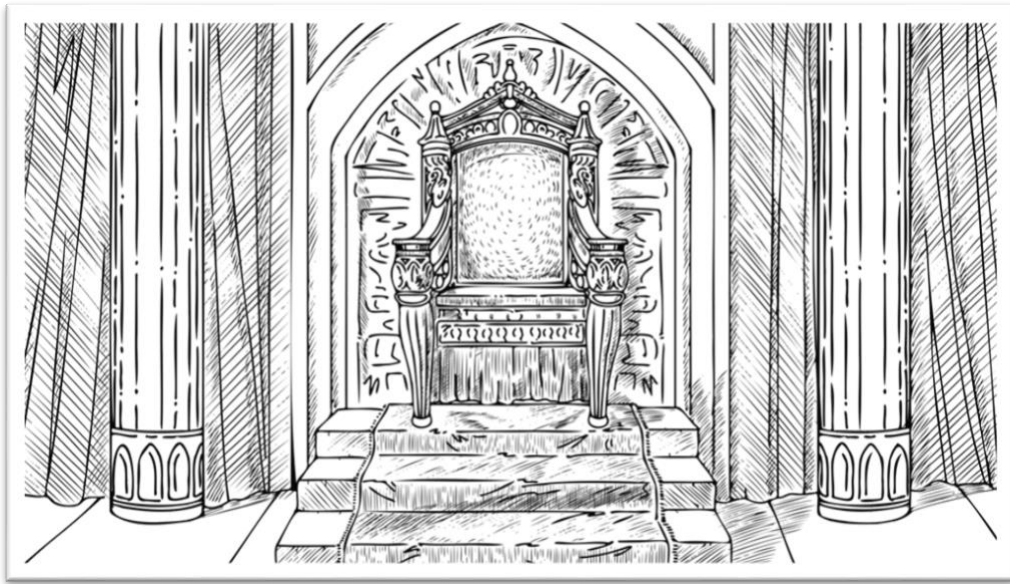
Тэдний зовлон, хавчлага нь Христийн жинхэнэ дагалдагчид мөн болохыг харуулсан тэмдэг гэдгийг Марк Ром дахь анхны хүлээн авагчдадаа мэдүүлэхийг хүссэн. Энэ бол Есүсийн хаанчлалын төлөөх төлөвлөгөөний нэг хэсэг аж. Марк энэхүү үнэнээр урамшаасай хэмээн тэднээс хүссэн. Бурхан Есүсийг хүчирхэгжүүлсэн шигээ тэдэнд ч мөн зовлон бэрхшээлийг даван туулах хүч чадлыг өгнө гэдэгт итгэлтэй байхыг Марк хүссэн. Ингэснээр тэд зовлон бэрхшээлтэй тулгарахдаа зоригтой бас найдвараар дүүрэн байж чадах юм.

Есүс Өөрийн хаанчлалыг аажим аажмаар авчирсаар байна. Тэрээр ард түмнийхээ зовлонг уг зовлонг байдлыг дуусгавар болгох арга зам болгон ашигласаар байдаг. Бас Тэр бидэнд даван туулах хүчийг өгсөөр байна. Есүс болон Түүний хаанчлалын төлөө зовж шаналах нь бидний урмыг хугалах ёсгүй. Энэ нь биднийг тайвшруулж, урамшуулах ёстой. Түүний зарц учраас бид зовдог. Мөн нэг л өдөр бидний зовлон зүйрлэшгүй бялхам ерөөлүүдээр шагнагдах болно гэдэгт бид итгэлтэй байдаг. Түүгээр ч зогсохгүй энэхүү ерөөлүүд нь бидний даван туулсан зовлон бэрхшээлээс хавь илүү байх юм.

Есүсийг тодорхойлж буй хоёр дахь тал бол Бурханы хаанчлалыг дэлхий дээр авчирч буй ялагч Хааны дүр юм. Энэ талаар хамтдаа харцгаая.

ЯЛАГЧ ХААН

Хуучин Гэрээнд Мессиа нь Давид хааны удмын хүн байх бөгөөд Түүний ажил нь Давидын сэнтийн сүр жавхланг сэргээж, Израилыг үүрд захирах болно гэдгийг тодорхой бичсэн байдаг. Энэ талаарх эш үзүүлэгийг бид Дуулал 89, 110 болон 132 бүлгүүдээс олж хардаг бөгөөд үүнийг нь Марк 12:35 дээр баталсан байдаг. Тиймээс Есүсийг Христ эсвэл Мессиа гэж тодорхойлох бүрд Түүний Хаан хэмээх байр суурь нь ч мөн батлагддаг. Жишээлбэл, Марк 10:47,48 дээр Түүнийг "Давидын Хүү" гэж нэрлэсэн нь ийм учиртай. Марк 14:61,62 дээр Есүс Санхедрины өмнө шүүгдэж байхдаа ч, Марк 15:2 дээр Пилатад шүүгдэхдээ ч Өөрийгөө Мессиа Хаан гэдгийг тодорхой хэлсэн байдаг.

Мессиа нь Давид хааны удмын хүн байх.

Маркийн онцолсон ялагч Хаан гэх Есүсийн тодорхойлолтыг бид гурван талаар авч үзэх болно. Эхлээд бид Есүс Өөрийн хаанчлалаа тунхагласан талаарх баримтыг бид авч үзэх болно. Дараа нь Тэрээр хүч чадал ба эрх мэдлээ харуулсныг бид судлах болно. Мөн Тэрээр дайснуудаа ялсан гэдгийг нь бид тус тус авч үзнэ. Есүс хаанчлалаа тунхагласан талаарх баримтаас эхэлцгээе.

Хаанчлалыг Тунхагласан нь

Есүсийн Сайнмэдээний үйлчлэлийг Марк 1:14-15 дээр хэрхэн нэгтгэн дүгнэж, бичсэнийг эргэн санацгаая. Энд:

“Иоханыг баривчлагдсаны дараа Есүс Галилд ирж, Бурханы сайнмэдээг тунхаглан Тэр цаг биеллээ оллоо. Бурханы хаанчлал айсуй. Гэмшиж, сайнмэдээнд итгэгтүн” гэжээ (Марк 1:14-15).

Есүсийн номлох үйлчлэлийн гол зорилго нь Бурханы хаанчлал ойрхон байна, гэмшиж, итгэдэг бүх хүмүүст үүний ерөөлүүд өгөгдсөн талаарх Сайнмэдээ буюу

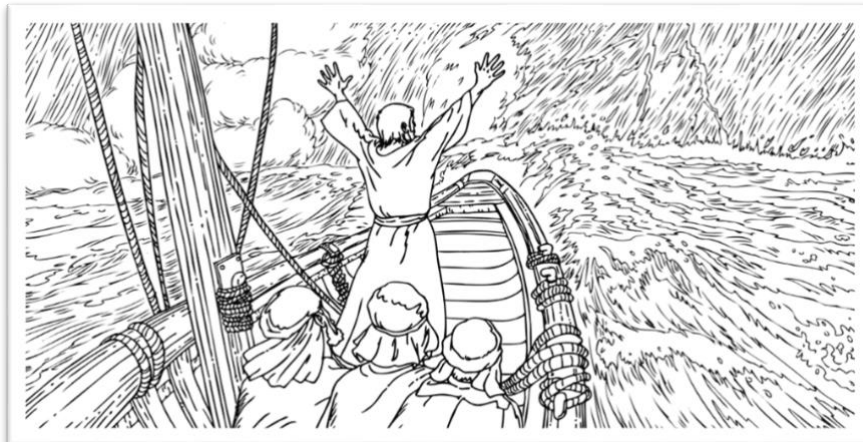
сайхан мэдээг тунхаглах явдал байв.

Есүс дагалдагч нартаа хаанчлалынхаа нууцыг зааж сургаснаараа мөн үүнийг тунхагласан. Үнэн хэрэгтээ энэ бол Тэрээр яагаад сургаалт зүйрлэлээр ярьж байсны шалтгаан юм. Тэрээр хаанчлалын нууцыг сонгогдсон хүмүүст илчлэхийн зэрэгцээ сонгогдоогүй хүмүүсээс нууцлахын тулд ийнхүү ярьсан. Марк 4:11-12 дээр Есүс дагалдагч нартаа юу гэж хэлснийг харцгаая. Тэрээр энд:

“Бурханы хаанчлалын нууц та нарт өгөгдсөн. Харин гадна байгсдад бүх юмс сургаалт зүйрлэлээр ирдэг. Тийм болохоор Тэд харан харавч эс ухаарч, Сонсон сонсовч үл ойлгоно. Ингэснээр тэд эс эргэж, үл уучлагдана” гэсэн байна (Марк 4:11-12).

Мэдээж Есүс ихэвчлэн Бурханы хаанчлалын тухай тайлбарласан байдаг. Жишээлбэл, Марк 10-р бүлэгт Тэрээр хүүхдүүдийг хаанчлалд амархан орно гээд харин баячуудыг олон бэрхшээл туулж байж орох хүмүүс хэмээн тодорхойлсон байдаг.

Ялагч Хаан болох Есүсийн тодорхойлолтын хоёр дахь тал бол Тэрээр Бурханы дэлхий дээрх хаанчлалын тэргүүний хувьд хүч чадал, эрх мэдлээ харуулсан явдал байдаг.

Бүтээл түүнд дуулгавартай байсан.

Хүч Чадал ба Эрх Мэдлийг Харуулсан нь

Есүс хааны хүч чадал, эрх мэдлээ голдуу гайхамшгуудаараа дамжуулан харуулсан. Жишээлбэл, Марк 4:41 дээр бүтээл нь Түүний тушаалуудыг дагадаг гэжээ. Марк 1:24, 3:11, 5:7 зэрэг эшлэлүүдээс чөтгөрүүд Түүнийг Бурханы Хүү гэдгийг мэддэг гэдэг нь харагддаг. Есүсийн байгаль болон чөтгөрүүдийг захиран, хүслээ гүйцэлдүүлэх эрх мэдэл нь Бурханы хаанчлалыг дэлхийд авчрахаар ирснийх нь хүчтэй нотолгоо байв. Мөн Түүний эдгэрлийн гайхамшгуудынх нь талаар ч адилхан зүйл хэлж болно. Хаанчлалын ерөөлүүдэд амь нас, эрүүл мэнд ч ордог. Тиймээс Есүс хүмүүсийг эдгээхдээ хааны онцгой эрх мэдлийнхээ дагуу тэдэнд хаанчлалын ерөөлүүдийг хуваалцаж байсан.

Есүс наад зах нь гурван шалтгааны улмаас гайхамшгуудыг үйлдсэн харагддаг. Нэг нь Тэрээр зовлонтой хүмүүст энэрлээ, Бурханы ард түмэндээ хандсан энэрлийг харуулахыг хүсдэг. Тиймээс Тэрээр хүмүүсийг энэрч, өрөвдсөн учраас эдгээж байна. Тэр мөн тэдний хэрэгцээг хангахыг хүсдэг. Ингэснээрээ Тэрээр Өөрийгөө хэн болохоо буюу Мессиа гэдгээ, бас хаанчлалын авралаа авчирч байгаа тухай үнэнийг мэдүүлж байна. Тиймээс гайхамшгууд нь Түүнийг хэн бэ гэдгийг илтгэх тэмдгүүд юм. Мөн эдгээр нь зүгээр л Түүнийг Бурхан учраас эдгээр зүйлсийг хийдэг гэдгийг харуулаад зогсохгүй Түүнийг Мессиа гэдгийг илтгэдэг аж. Гурав дахь онцлог бол гайхамшгууд нь Мессиагийн аврал ирснийг илтгэдэг. Бурханы амласан тэрхүү цаг үе нь ирчхээд байгаа бөгөөд өвчин шаналлыг авчирдаг хараалыг эргүүлсэн гэдгийг харж болдог. Тиймээс л Тэрээр хүмүүсийг эдгээж байгаа юм. Мөн хараалын улмаас хоол хүнс, ус унд хязгаартай байдаг тул Тэрээр хоол хүнсийг болон уух дарсыг элбэг дэлбэгээр хангасан байдаг. Тиймээс гайхамшгууд нь түүхэнд Бурханы өөрчлөлт шинэчлэлтийг авчирдаг. Учир нь Тэр бол Мессиа бөгөөд эдгээр ерөөлүүдийг бидний амьдралд авчрах нь Түүний зорилго юм.

— Др. Жон Э. Маккинли

Гайхамшгуудыг үйлдэхээс гадна Есүс хааны хүч, эрх мэдлээ өөр арга замаар харуулсан байдаг. Жишээлбэл, Марк 1:16-20 дээр Тэрээр дагалдагч нараа гэр орноо, гэр бүлээ, ажил төрлөө орхин Өөрийг нь дагахыг зоригтойгоор уриалсан. Тэр зүгээр л ухаалаг олон зөвлөмж өгөөгүй. Харин Тэр амьдралыг бүхэлд нь өөрчлөх хариу үзүүлэхийг хүссэн юм. Үнэндээ энэ бол Сайнмэдээг сонссон хүн бүрд Түүний өгдөг тушаал бөгөөд Тэрээр мөн л адил хариуг хүлээсээр байна. Хүн бүр Есүсийг дуулгавартай дагах, Түүний төлөө амьдралаа зориулах, Тэрээр хаашаа ч удирдсан Түүнийг дагах үүрэгтэй.

Есүсийн эрх мэдлийг харуулдаг хамгийн тод жишээ бол Марк 2:3-12 дээр гардаг саа өвчтэй хүний нүглийг уучилсан явдал юм. Зөвхөн Бурхан л нүглийг уучилж чадна гэдгийг Есүс болон бусад бүх хүмүүс мэддэг байлаа. Гэвч гайхалтай нь Есүс тэр хүнд Бурханаас уучлал гуй гэж хэлээгүй. Харин Тэрээр нүглийг нь эрх мэдэлтэйгээр уучилсан. Үүний дүнд энэ нь зүгээр л хүмүүний үзүүлдэг өршөөл бус Есүсийн хаан болох эрх мэдлийн баталгаа болдог. Хүмүүний нүглийг уучилснаараа Бурханы хаанчлал дахь шударга ёсыг хэрэгжүүлэх тэнгэрлэг эрх мэдэлтэй гэдгээ Есүс харуулсан. Тэрээр хүнийг уучилсан даруйдаа эдгээсэн тул хэлж буй нь үнэхээр Бурханаас ирсэн гэдгээ баталсан.

Мэдээжийн нүглийг уучлах Түүний эрх мэдэл нь Өөрийг нь дагах ёстойг харуулсан хамгийн том шалтгаануудын нэг мөн. Түүгээр дамжуулан бидний гэм нүгэл арчигдаж, Бурхантай эвлэрэх боломжтой болдог. Бид Түүний дайсан байхын оронд Түүний хаанчлалын үнэнч иргэд байж, дагалдан ирэх бүхий л мөнх ерөөлүүдийг авч чадна.

Ялагч Хаан болох Есүсийн гурав дахь тал бол Тэрээр дайснаа ялсан явдал юм.

Дайснаа Ялсан

Есүс амьдралынхаа туршид олон дайсантай байсан. Өөрийг нь эсэргүүцсэн Иудейн удирдагчид, Түүнийг хүлээн аваагүй үл итгэгчид, Түүний хөөн зайлуулсан чөтгөрүүд, мөн бусад дайснууд байсан. Тэгээд Тэрээр дайснуудтайгаа тулгарах бүрдээ Тэр ялсан юм. Тэр тэдний маргаануудад ялж, хуйвалдаанаас нь мултарч, дарангуйллаас нь хүмүүсийг чөлөөлж байжээ. Тэр ч байтугай Өөрийн зорилгуудаа биелүүлэхийн тулд тэдний хуйвалдааныг ашиглаж, нүглийг цагаатгахын тулд Өөрийгөө загалмай дээр цовдлуулахыг хүртэл зөвшөөрсөн. Эдгээр бүх ялалт нь Есүс бол Бурханы хаанчлалыг дэлхий дээр авчрахаар ирсэн Давидын удмын Хаан, Мессиа мөн гэдгийг үнэхээр нотолсон.

Маркийн байнга дурддаг дайснуудынх нь нэг бол чөтгөрүүд байлаа. Үнэн хэрэгтээ Марк бусад Сайнмэдээний бичээчдээс илүү чөтгөрүүд болон сатаны хүчийг дарах Есүсийн хүчийг онцлон тэмдэглэсэн. Марк уншигчдынхаа анхаарлыг чөтгөрүүдийн дээгүүрх Түүний эрх мэдэлд хандуулсан байдаг.

Маркийн хувьд Есүс болон чөтгөрүүдийн хоорондох энэхүү зөрчилдөөн нь Есүс Бурханы хаанчлалыг авчирсны нотолгоо байсан. Хаанчлал байгаа тэмдэг нь ямар ч тэмцэлгүй тайван амьдрах гэсэн үг биш юм. Харин эсрэгээрээ Есүсийн хаанчлал нь ёр муугийн хаанчлалын чөтгөрийн хүчнүүдтэй тулалдаж, эцэст нь тэднийг ялах гэж ирсэн гэсэн утгатай. Ром дахь Христитгэгчдийн хувьд энэ нь тэдний зовлон нь илүү том сүнслэг дайны нэг хэсэг байсан гэсэн үг байлаа. Хэдий хэсэг хугацаанд дарлуулж, хавчигдаж байсан ч тэд ялж буй талд байсаар байгаа бөгөөд нэг л өдөр бүрэн ялах болно. Өнөөдөр бидний хувьд ч мөн адил юм.

Есүсийн чөтгөрүүдийн дээгүүрх хүч нь гайхалтай байсан боловч Түүний хамгийн агуу ялалт нь Паулын 1Коринт 15:26-д дурдсанчлан "сүүлчийн дайсан" болох үхлийг ялах явдал байв. Бидний харсанчлан Есүс үхэхээсээ өмнө дагалдагч нартаа Түүний үхэл нь ялалтад хүрэх арга зам гэдгийг дахин дахин тайлбарласан байдаг. Үхэл нь дайсан байв. Гэвч Есүс энэхүү дайснаа ялан дийлж, Өөрийн зорилгод ашигласан юм. Есүс Сүүлчийн Зоогийн үеэр дагалдагч нараа хэрхэн тайвшруулсныг Марк 14:24-25 дээрээс харцгаая. Энд:

“Есүс тэдэнд —Энэ нь олны төлөө урсах, гэрээний цус минь юм. Үнэнээр Би та нарт хэлье. Би усан үзмийн дарсыг Бурханы хаанчлалд шинээр уух өдрийг хүртэл дахин уухгүй гэв” гэжээ (Марк 14:24-25).

Дөлгөөн хоньчны хувьд Есүс Түүний үхэл нь урам хугарах шалтгаан биш харин нүгэл болон үүний үр дагаврыг ялах Бурханы гэрээний ялалт байх болно хэмээн амласан. Тэгээд тэрхүү зоогоо дагалдагч нартайгаа хуваалцах сүүлчийн зоог ч биш гэдгийг мөн амлав. Түүний баривчлагдан, шүүгдээд, зовлон амсаж үхэх тэр бүх аймшигт зүйлсийн дараа хаанчлал нь бүх сүр жавхлангаараа бүрэн төгс болж, Тэрээр тэдэнтэй хамт дахин хооллох болно гэжээ. Тэр үеийн Маркийн анхны уншигчдаас эхлээд олон зууны туршид чуулган нь Эзэний Зоогийг барьсаар ирсэн. Энэ нь Христийн ялалт эцэстээ бидний бүх зовлонг ялан дийлэх болно гэдгийг бидэнд сануулдаг. Нэг өдөр бид Есүстэй Өөртэй нь хамт ялалтын зоог барьж шагнагдах болно.

Тэрээр загалмайд цовдлогдон үхэж, оршуулагдсанаараа үхэл Өөрийг нь ялахыг хэсэг зуур зөвшөөрсөн байдаг. Ийнхүү Тэрээр биднийг нүглээс золих боломжтой болсон юм. Гэхдээ Тэр энэхүү үхлийн хүчин дор хэвээр үлдээгүй. Тэрээр үхлээс амилахдаа үхлийг ч ялж, Өөрийгөө дэлхий дээрх хаанчлалаа сэргээхээр Бурханы илгээсэн Мессиа Хаан, Христ мөн гэдгээ ямар ч эргэлзээгүйгээр нотолсон.

Гэвч хэрэв Есүс хаан байхаар ирсэн юм бол Тэрээр бүтэлгүйтсэн гэсэн үг үү? Бүхий л үеийн олон Христитгэгчдийн санааг зовоож байсан энэ асуулт нь Маркийн уншигчдын сэтгэлийг ч зовоосон нь гарцаагүй. Эцсийн эцэст бид Есүсийг яг одоо дэлхий дээр хаанчилж байгааг нь олж харахгүй байна шүү дээ. Тэр Мессиа хааны хийх ёстой зүйлсийг бүгдийг нь гүйцэлдүүлсэн юм шиг харагддаггүй.

Маркийн Сайнмэдээний эхний хагаст Есүсийн хаан болохыг нэлээд хүчтэй онцолсон байдаг. Тиймээс энд Есүс өвчин эмгэгийн дээгүүрх хүч чадалтай гэдгээ харуулдаг. Тэрээр байгалийг захирч чадах хүчтэй гэдгээ харуулсан. Тэрээр Өөрийнхөө эргэн тойронд дагалдагчдыг цуглуулж чаддаг гэдгээ ч харуулдаг. Тэрээр бидний дунд байх Бурхан-Хаанаас хүсэж болох бүхий л зүйлсийг үйлдэв. Гэвч дагалдагчдын ойлгож чадалгүй гайхаж байсан нэг зүйл ялангуяа Маркийн Сайнмэдээнд гардаг. Энэ нь Есүс Өөрийгөө Хаан гэдгээ зарлан батлах болгондоо Өөрийг нь хүмүүс голж, тэгээд зовлон эдлэн үхэх болно хэмээн ярьдаг байсан явдал байв. Эхэндээ Хаан тэдний дунд үйлчлэхээр ирнэ гэсэн санааг ойлгоход хэцүү байсан гэж би боддог. Гэвч үнэн хэрэгтээ та эргэн нэг харж, ирж буй Хааны зөгнөлүүдийг Исаиа 53 зэрэг хэсгүүдтэй хамтад нь харж болно. Энд уг хаан нь мөн зовлон эдэлж үхэх тухай өгүүлдэг. Мөн Есүс хүмүүний нүглийн төлөөсийг төлөхийн тулд үүнийг хийж байгаа бөгөөд хүн төрөлхтний нүглийг цагаатгахын тулд Өөрийн сүр жавхланг хажуу тийш тавьж, загалмайг авсан. Мэдээжийн түүх үүгээр дуусдаггүй. Учир нь Христ үхэгсдээс амилан, тэнгэр өөд одож, одоо бүх бүтээлийн дээгүүрх Хаан болон сууж байгаа ба амьд ба үхэгсдийг шүүхээр буцаж ирэх болно.

— Рев. Др. Саймон Виберт

Есүс нэгдүгээр зуунд ихэнх хүмүүсийн хүсэн хүлээж байсан шиг Мессиа биш байв. Мөн өнөө үеийн ихэнх хүмүүсийн хүсдэг шиг Мессиа бас биш. Тэрээр боолчлолын зовлонг туулж, амьдарсан бөгөөд хаанчлалынхаа ард түмнээ ч мөн ийм байхыг уриалав. Марк 4-р бүлэг дэх тариачин ба гичний үрийн тухай сургаалт зүйрлэлдээ Есүс дагалдагчид нь хавчигдаж, Түүний хаанчлал ялагдах гэж байгаа юм шиг санагдах болно хэмээн заасан.

Гэвч Тэрээр бас зарим хүмүүсийн дотор хаанчлалын үг үндэслэж, үр жимсээ өгөх болно гэж сургасан. Тэд дуулгавартайгаар Бурханы хаанчлалыг хүлээн авдаг. Тэд Есүсийг дагаж, Бурханы хаанчлалыг тэлдэг.

Хаанчлал нь түр зуур нууцлагдсан ч аажмаар ургадаг бас зовдог. Гэвч эцэст нь Бурханы хаанчлал бүрэн дүүрнээр ирэх болно. Есүс Марк 4:22-р эшлэлд энэ тухай хэлэхдээ:

“Нуугдмал юм байгаа бол зөвхөн илчлэгдэхийн тулд юм. Нууц юм байгаа бол зөвхөн илрүүлэгдэхийн тулд юм” гэжээ (Марк 4:22).

Маркийн анхны хүлээн авагчдадаа болон бидэнд хэлсэн мэдээ нь ойлгомжтой байна. Бурханы хаанчлал нууцлаг байдлаар өсөж, хавчлага, зовлон, дайснуудын эсрэг тэмцдэг. Гэхдээ энэ нь бас Бурханы цагийн дагуу өсөж томрох нь гарцаагүй. Бурханы хаанчлал болон Есүсийн үйлчлэлийг зогсоох боломжгүй. Нэгэн өдөр Есүс эхлүүлсэн ажлаа дуусгахаар эргэн ирнэ. Тэр эцэст нь бүх дайснаа бүрэн ялж, бид өөрсдөө алдаршуулагдаж, хэзээ ч дуусахгүй мөнх амьдралд орох болно. Тэр үед Хуучин Гэрээний нэг ч эш үзүүлэг биелэгдээгүй үлдэхгүй. Тэр бүхнийг гүйцэлдүүлэх болно.

ДҮГНЭЛТ

Энэ хичээлээр бид Маркийн Сайнмэдээний түүхэн нөхцөлийг бичээч, анхны хүлээн авагчид болон бичих болсон үндсэн шалтгаан гэсэн хүрээнд авч үзлээ. Бид мөн уг номын бүтэц, агуулгыг судалсан. Түүнчлэн гол хоёр сэдэв болох Есүсийг зовлонт зарц ба ялагч Хаан гэдгийг онцлон харсан. Хэрэв бид энэхүү Сайнмэдээг эдгээр санаануудын дагуу уншвал Марк номыг илүү бүрэн ойлгож, орчин үеийн ертөнцөд буй өөрсдийн амьдралдаа илүү сайн хэрэгжүүлнэ гэдгээ олж мэдэх болно.

Маркийн Сайнмэдээ нь бусад Сайнмэдээнд тэр бүр онцолдоггүй Есүсийн зан чанар, үйлчлэлийн талуудыг тодотгон харуулсан байдаг. Эдгээр нь Есүс байгаа газраа үнэхээр эрх мэдэлтэй, эрч хүчтэй, үр нөлөөтэй Эзэн гэдгийг бидэнд харуулдаг. Хэдийгээр Есүс хүч чадалтай хэвээр байсан ч зовлонт зарцын дүрийг дуртайяа авсан болохыг харуулдаг. Мөн Марк биднийг Эзэнийхээ энэхүү үлгэр жишээнд дор бүрнээ хариу үзүүлэхийг уриалсан байдаг. Тэрээр биднийг Есүсийн хөлд бишрэн сөгдөж, Түүнийг чимээгүйхэн сонсон, үгийг нь эрс дуулгавартай дагахыг хүсдэг. Тэр биднийг яг л Есүстэй адил Бурханы хаанчлалын төлөө зовоход бэлэн байгаасай гэж хүсдэг. Мөн Есүс дайснуудаа загалмайгаар дамжуулан ялснаараа бидэнд ялалтыг баталгаажуулсан гэдгийг мэдэж, үүгээрээ урамшаасай хэмээн хүсдэг. Энэхүү найдвараар бид Есүс сүр жавхлантайгаар эргэн ирж, хаанчлалаа бүрэн төгс болгон, ялалтыг бидэнд өгөх өдрийг хүртэл тэвчээртэй байх болно.

ХАМТРАГЧИД

Др. Пит Алвинсон (Хөтлөгч) нь FORGE буюу “Толин тусгал дахь Эрэгтэй” гэх хот даяарх эрчүүдийн үйлчлэлийн гүйцэтгэх захирал. Тэрээр мөн Флорида мужийн Винтер Спрингс дэх Виллоу Грик Пресбитериан чуулганы (РСА) үүсгэн байгуулагч бөгөөд 26 жилийн турш Тэргүүн Пастороор үйлчилсэн нэгэн юм. Доктор Алвинсон нь Библи Судлалын магистрын зэргээ Тринити Евангелийн Дивинити сургуульд, Үйлчлэлийн Докторын зэргээ Шинэчлэлийн Теологийн Сургуульд тус тус хамгаалсан. Тэрээр Шинэчлэлийн Теологийн Сургуулийн дэд профессор, Амьдралын Түлхүүр Сүлжээний Удирдах Зөвлөлийн Гишүүн. Тэрээр *Аав шиг, Хүү шиг: Бурханыг аав шигээ мэдэх нь хүмүүсийг хэрхэн өөрчилдөг вэ?* номын зохиогч юм.

Др. Ричард Баукхэм нь Шинэ Гэрээний эрдэмтэн, зохиолч бөгөөд Шотландын Гэгээн Андрей их сургуулийн хүндэт профессор.

Др. Стивен Чан бол Сиэтлийн их сургуулийн теологи, шашин судлалын дэд профессор.

Рев. Ларри Кокрелл бол Итгэлийн Өрх сүмийн ахлах пастор, Бирмингемийн теологийн семинарын багш юм.

Рев. Майкл Ж. Глодо бол Флоридагийн Орландо дахь Шинэчлэлийн Теологийн Сургуулийн Пасторын Теологийн дэд профессор юм.

Др. Жефф Лоуман нь Алабама мужийн Алабастер дахь Евангелийн Чуулган РСА-ийн тэргүүн пастор, Бирмингемийн Теологийн Сургуулийн Номлох ухаан ба Системт Теологийн профессор.

Др. Жон Э. МакКинли бол Талбот Теологийн Сургуулийн Библи ба Теологи Судлалын дэд профессор.

Др. Жон Освалт бол Асбери Теологийн Сургуулийн Хуучин Гэрээний хүндэт зочин профессор юм.

Др. Грегори Р. Пэрри нь Гурав дахь Мянгын Үйлчлэлийн Стратегийн Төсөл хариуцсан дэд ерөнхийлөгч, Гурав дахь Мянгын Семинарийн Ерөнхийлөгч. Тэрээр өмнө нь Ковенант Теологийн Сургуульд Шинэ Гэрээний дэд профессор, Хотын Үйлчлэлийн Санаачилгын захирлаар ажиллаж байсан.

Др. Роберт Л. Плуммер бол Өмнөд Баптист Теологийн Сургуулийн Библи судлалын Коллин, Эвелин Айкман профессор бөгөөд Грек хэлийг өдөр бүр нэг дусал нэвтрүүлгийн үүсгэн байгуулагч, хөтлөгч.

Др. Томас Р. Шрайнер бол Жэймс Буханан Харрисоны Шинэ Гэрээний орчуулгын профессор ба Өмнөд Баптист Теологийн Семинарт Бичвэр ба орчуулгын эрхлэгч.

Др. Марк Л.Страусс бол Сан Диего дахь Бетел Сургуулийн Шинэ Гэрээний профессор.

Др. Фрэнк Тиелман бол Бисон Дивинити Сургуулийн Шинэ Гэрээний Дивинити Пресбитериан профессор.

Др. К. Эрик Тоеннес нь Биола Их Сургуулийн Талбот Теологийн Сургуулийн Библи ба Теологи Судлалын профессор, Библи ба Теологи Судлалын теологийн тэнхимийн эрхлэгч.

Рев. Др. Симон Виберт бол Англи, Виржиниа Воте дахь Христийн Чуулганы туслах пастор бөгөөд Оксфорд, Вайклифе Холл дахь Номлолын Сургуулийн Дэд Ерөнхийлөгч ба Захирал асан.

Др. Петр Волкер нь Тринити Сургуулийн Библи судлалын профессор, Оксфордын Уиклиф Холлд дэд захирал асан. Одоо Библи судлалын Иерусалим Төвд багш.

ҮГС ИЙН ТАЙЛБАР

Марсионитын эсрэг оршил үгс - Сайнмэдээний номуудын эртний оршил үгс (ойр. МЭ 160-180). Энд бичээч ба тэдний намтарыг дэлгэрэнгүй өгүүлдэг

Барнаб – Элч Паулын найз, Иохан Маркын (хоёр дахь сайнмэдээний бичээч) үеэл, Паулын анхны илгээлтийн аянд хамт явсан нэгэн

Беелзебүб - Мөн Беелзебүл гэж нэрлэдэг; "Чөтгөрүүдийн ханхүү" буюу Сатаны өөр нэг нэр

Боанергес - Христ Иаков, Иохан нарыг дуудахдаа ашигласан "Аянгын хөвгүүд" гэсэн утгатай арамей үг

Капернаум – Есүс үйлчлэлийнхээ эхэн үед олон удаа номлож, гайхамшгуудыг үйлдэж байсан Галилийн тэнгисийн хойд эрэг дээрх хот

Елиа бол Есүсийн дүр хувирч өөрчлөгдөх үед Мосетой хамт гарч ирсэн Хуучин Гэрээний эш үзүүлэгч

Еусебий - (МЭ 263-340 он) *Сүмийн түүхийг* бичсэн эртний Христэд түүхч

Харь үндэстэн - Иудей биш хүн

Херодынхон – Есүсийн үед улс төрийн эрх мэдлийг атгаж, Херод хааны ноёрхлыг дэмждэг байсан Иудей шашны бүлэг. Тэд Есүсийн эсрэг фарисайчуудтай нэгдсэн

Иренаус - (ойр. МЭ 130-202 он) 2-р зууны бишоп, эртний Христитгэгч зохиолч, *Тэрсүүдийн Эсрэг* номын бичээч, Гностик үзлийг няцааж, Сайнмэдээний дөрвөн номын үнэн зөвийг баталсан нэгэн

Иаков – Зебедеен хүү, Иоханы дүү, Херод Агриппа хааны үед алагдсан нэгэн

Иохан – Зебедеен хүү, Иаковын дүү, арван хоёр элчийн нэг, Иоханы Сайнмэдээний Ном болон 1, 2, 3 Иохан, Илчлэл номын бичээч. Түүнийг "Есүсийн хайртай шавь" гэж нэрлэгдэг.

Баптисч Иохан – Жинхэнэ гэмшлийг уриалж, Бурханы хаанчлал ирэхэд ойрхон байгааг тунхагласан Шинэ Гэрээний эш үзүүлэгч. Есүсийг Мессиа гэж тодорхойлж, Түүний олон нийтэд үйлчлэх замыг бэлтгэсэн нэгэн

Искаротын Иудас – Есүсийн 12 дагалдагч болох онцгой бүлэг хүмүүсийн нэг. Есүсээс урваж, Түүнийг ахлах тахилчид ба ахлагчдад 30 мөнгөн зоосоор худалдсан нэгэн

Лук – Гурав дахь Сайнмэдээний ном болон Үйлс номын бичээч, Христитгэгч харь үндэстэн бөгөөд Паулын хамтран зүтгэгчдийн нэг. Түүнийг эмч байсан гэж үздэг

Марк – Иохан Марк гэгддэг; Маркийн Сайнмэдээний номын бичээч, Барнабын үеэл, Паул ба Барнаб хоёрын илгээлтийн анхны аялалд дагалдан явсан нэгэн

Матай – Есүсийн арван хоёр дагалдагчдын нэг, Матайн Сайнмэдээний номын бичээч. Есүс түүнийг дуудах үед тэрээр татвар хураагч байсан ба түүнийг мөн Леви гэдэг

Мессиа – "тослогдсон нэгэн" гэсэн утгатай еврей үг. Энэ үеэс ирэх үе рүү шилжих шилжилтийг авчрах Давидын удмын агуу хаан. Грек хэлэнд "*Христос*" гэж орчуулдаг.

Моце – Израилчуудыг Египетээс гаргасан чөлөөлөгч, Хуучин Гэрээний эш үзүүлэгч. Бурхантай үндэстний "хуулийн гэрээ" байгуулж, Израилчуудад Арван Тушаал болон Гэрээний Номыг сахиулсан нэгэн. Мөн Есүсийг хувирч өөрчлөгдөх үед

Елиатай хамт байсан нэгэн

Неро – МЭ 54-68 онд Ромыг захирч байсан эзэн хаан, Христитгэгчдийг хавчигч нэгэн. Тэрээр МЭ 64 онд Ромд гарсан түймэрт Христитгэгчдийг буруутгасан бөгөөд Паулыг цаазалсан (уламжлалын дагуу)

Хуульчлагчид - Израил Мосегийн хуульд дуулгавартай байх хүртэл Бурхан Өөрийн хаанчлалыг байгуулахад оролцохгүй гэж итгэдэг 1-р зууны үеийн иудейчүүд

Чидун уулын яриа – Есүс болон Түүний дагалдагч нар Чидун уулан дээр ирээдүйд болох үйл явдлын талаар ярилцсан яриаг нэрлэдэг нийтлэг нэр

Папиас - (ойр. МЭ 70-163) Эртний Христитгэлт зохиолч, Хиераполын бишоп; Сайнмэдээ номуудын бичээчдийн талаар Еусебий түүнээс эш татсан байдаг

сургаалт зүйрлэл – сүнслэг болон ёс суртахууны хичээл заахад ашигладаг богино ёгт түүх

Петр – Симон гэгддэг Есүсийн арван хоёр дагалдагчдын нэг, анхны Христийн чуулганы удирдагч, Үйлс 2-р бүлэгт Пентекостын өдөр номлосон нэгэн. Чуулганы түүхчдийн үзэж байгаагаар Марк Сайнмэдээгээ бичихдээ Христийн амьдралын талаар бичсэн Петрийн түүхүүдэд тулгуурласан гэдэг.

Фарисайчууд – Хуулийг чанд мөрддөг гэдгээрээ алдартай 1-р зууны үеийн Иудейн шашны бүлэг. Тэд Ирээдүйн амилалд итгэдэг байсан ч мөн Израил Хуульд дуулгавартай байх хүртэл Бурхан хөндлөнгөөс оролцохгүй гэдэгт итгэдэг

Пилат – МЭ 26-36 оны хооронд Цезар Тиберийн удирдлаган дор байсан Ромын захираг. Мөн Понти Пилат гэгддэг ба Есүсийг цовдлохыг зөвшөөрсөн нэгэн

Руф - Христийн загалмайг үүрсэн хүний

хөвгүүдийн нэг. Паулын Ром дахь чуулганы гишүүн гэж дурдсан хүн байж магадгүй юм

Садукайчууд- Мосегийн бичсэн таван номыг (Эхлэл-Дэд хууль) л дагаж мөрддөг байсан, тэнгэрэлч, сүнс, үхэгсдийн амилалд итгэдэггүй Христийн үеийн Иудейн шашны бүлэглэл

Санхедрин - Эртний Израилын шашны болон иргэний шүүхийн дээд шүүх ба зөвлөл

Силас – Паулын илгээлтийн хоёр дахь аяны хамтрагч

Хувиран өөрчлөгдөлт – Есүс дагалдагч нартаа Өөрийн алдраа илчилсэн талаар Матай 17:1-8, Марк 9:2-8, Лук 9:28-36-р эшлэлүүдэд тэмдэглэгдсэн үйл явдал

Зеалотууд - Иудейчүүд Ромын удирдагчдын эсрэг цэрэглэн боссон үед л Бурхан ирэх үеийг хурдасгана гэж итгэдэг нэгдүгээр зууны үеийн Иудейн бүлэглэл